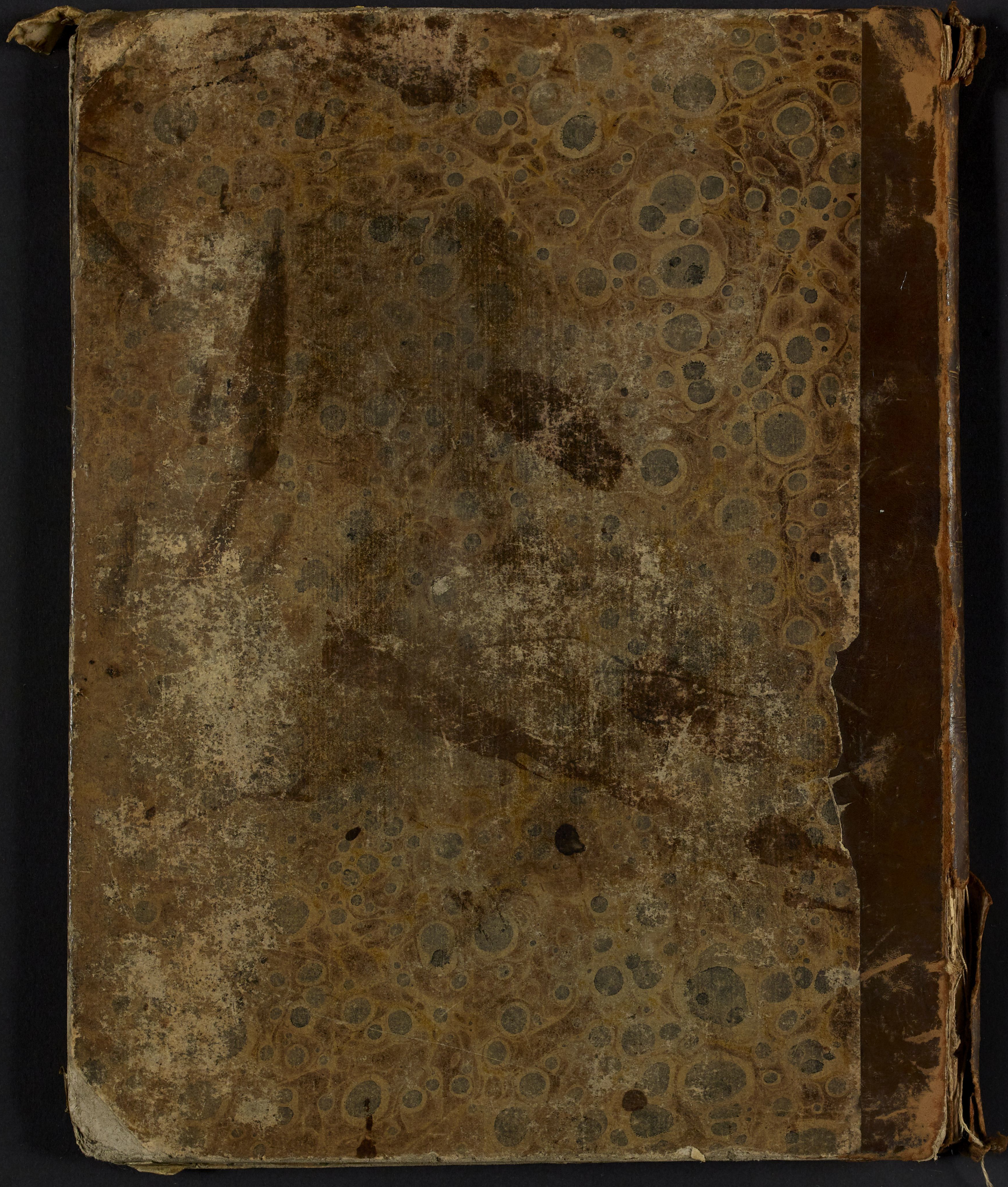
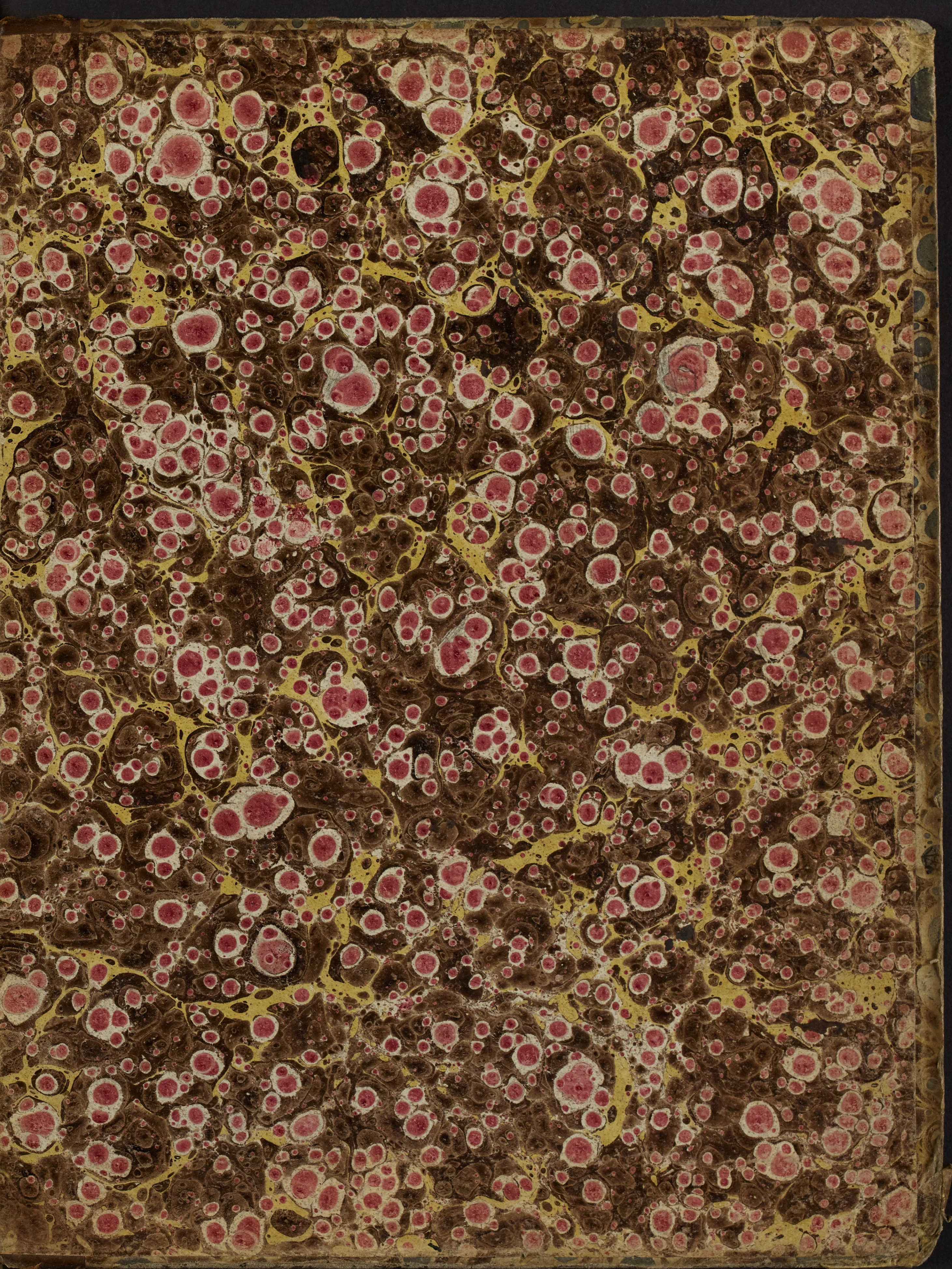








[illegible]

[illegible]

G. Gisson ~~226~~

Giboulée 153

كتاب عهدنامهٔ همايون سعادتمقرون



نشان شریف عالیشان سامی مکان سلطانی و طغرای غرای جهانستان خاقانی نفذ بالعون الربانی حکمی اولدرکه

چون حضرت حق جلّ وعلانک علوّ عنایت بی غایاتی وسرور انبیا علیه وعلی آله واصحابه افضل التحایانک سموّ معجزات کثیرة البرکاتیله بنکه سلطان صنادید سلاطین خاقان اساطین خواقین تاج بخش خسروان اورنک نشین ظلّ الله تعالی فی الارضین اولوب اشرف البلدان والاماکن وابرک المداین والمساکن قبلهٔ جملهٔ اسلامیان محراب توجّه عامّه دیانت عنوان اولان مکّهٔ مکرّمه ومدینه منوّره نک خادمی وقدس شریف مبارکک حامی وحاکمی وبلاد ثلثهٔ معظّمه که استانبول وادرنه وبروسه در انلرک وشام جنّت مشام وولایت طرابلس شام ومصر نادرة العصر نزهت ارتسام وکلیا عربستان وافریقیه وبرقه وقیروان وحلب شهبا وعراق عرب وعجم وبصره ولحسا ودیلم وخصوصا بغداد دار السّداد

دار السداد و رقّه و موصل و شهرزور و دیاربکر و ذولقدریه و ارض
روم بهجت رسوم و سیواس و ادنه و قرمان و قارص و چلدر و وان
و جزیرهٔ موره و کرید و قبریس و ساقز و ردوس و مغرب و حبش
و دار الجهاد جزایر و طرابلس غرب و تونس و اق دکز و قره دکز و جزیرهٔ کری
و سواحللری و دیار اناطولی و ممالک روم ایلی و جمیعاً کردستان و روم
و ترک و تاتارستان و چراکسه و قبارطیان و کورجستان و دشت قپچاق
و ایلات تاتاره دائر اولن حوالیلرده واقع عموماً صغناق و مملکت کفه
و اطرافنده واقع جملهٔ اویماقان و مضافاتیله عموماً بوسنه و قلعه
بلغراد دار الجهاد و ضرب حکومتی وانده اولان قلاع و حصون و بلاد
ارنودلق و بالتمام افلاق و بغدان و جوانبلرنده واقع قلاع و تعریف
و توصیفدن مستغنی نیجه بلدان و بقاعک پادشاه معدلت پناه و شهنشاه
نصرت دستکاهی السلطان ابن السلطان و الخاقان ابن الخاقان السلطان
الغازی محمود خان ابن السلطان مصطفی خان ابن السلطان محمّد
خانم که منشور سعادت نشور سلطنتم توقیع رفیع سلطان البرّین

ایله موقّع ومزیّن ومثال بیمثال خلافتم عنوان عظمت نشان خاقاه

البحرین ایله مطرّز ومعنوندر حضرت وهّاب مالك الرقاب تعالی شانه

عن شوائب الارتیابك كمال فضل وعنایتی ایله ملجاء سلاطین عالی تبار

وملاذ خواقین ذوی الاعتبار اولان عتبهٔ علیهٔ دولتمدارمزه افتخار

الامراء العظام العیسویّه مختار الكبراء الفخام المسحیّه مصلح مصالح

جماهیر الطایفة النصرانیّه ساحب اذیال الحشمه والوقار صاحب دلایل

المجد والاعتبار فرانچه نك واكا تابع نیچه ممالك وسیعت المسالكك

پادشاهی حشمتلو اولو رغبتلو قدیمی صادق دوستمز اون بشنجی لویز

ختم الله عواقبه بالخیر والرّشاد واحسن الیه سبیل الصواب و

السداد جنابلری طرفندن كمال خلوص فواد ومزید خصوصیّت وسداد

كیفیّتلرینك اشعار وایرادینی حاوی دربار خلافت قرار خسروانه مزه

نامهٔ دوستی علامه لری توارد ایمكده ناشی مشار الیه جنابلرینك ذكر

اولنان نامهٔ ولاتمیمهٔ لرین تبلیغ وتسلیم ایچون بالفعل ارباب

استشاره لرندن اولوب حالا آستانهٔ سعادتمزده ایلچیلك خذمتنده

اولان

اولان مقبول ومعتبر ومدبر فراست كستر قدوة امراء الملة المسيحيه
عمدة كبراء الطايفة النصرانيه لويز صالوتور ماركيز دويلنوف ختمت عواقبه
بالخير سدهٔ سنيهٔ موهبت عنواه شاهانه مزه عرض واستيذان ايلدكده
رسم ديرين دولت ابد قرين اوزره عوارف اذن خاقانى وعواطف رخصت
خسروانه موصل ومبذول قلنديغنه بناءً مومى اليه پيشگاه سرير
سعادت مصير ملوكانه وعز حضور فائض النور شهريارانه مزده مظهر
تشريفات شهنشاهانه مزاولدقدنصكره مشار اليه جنابلرينك سالف البيان
نامهٔ ولاء دايمه لرينى كتوروب تسليم ايتمكله قاعدهٔ قديمهٔ عثمانى و
ديدنهٔ مستديمهٔ جهانبانى اوزره دستور اكرم مشير افخم نظام العالم ناظم
مناظم الامم مكمل ناموس السلطنة العظمى مرتب مراتب الخلافة ـ
الكبرى المحفوف بصنوف عواطف الملك الاعلى وزير اعظم ستوده شيم ـ
ووكيل مطلق فرخنده قدم الحاج محمد پاشا ادام الله تعالى اجلاله
وضاعف بالنصر والتأييد اقتداره واقباله وساطتيله ترجمهٔ مفهوم
مودت مرسومى دخى پايهٔ سرير اعلامزه عرض وتلخيص اولنوب مضمون

محبّت مشحوننده عهد پیشین و دور دیرینده الی هذا الحین آباء
کرام واجداد عظامز انار الله براهینهم حضراتی ایله حشمت اکتناه
فرانچه پادشاهلری مابینلرنده منعقد اولان قدیمی دوستلق اسلوب
سابق اوزره مرعی اولنق اقصای آمال ومنتهای مافی الباللری اولمقدن
ناشی فرانچه دولتنک ایلچیلری وقونسلوسلری وترجمانلری وتاجرلری وسایر
رعایالری آسوده حال ومرفّه البال مرعی ومحمی قلنه لردیو بوندن اسبق
کریم الحیات نعیم الممات مرحوم ومغفورله جد امجدم سلطان محمّد خان طاب
ثراه ونعم مثواه حضرتلرینک زمان میمنت نشانلرنده بیک سکسان درت
سنهٔ هجریّه تاریخیله مورّخا تجدید اولنان عهدنامهٔ همایون ابهّت /
نمونک اوان بهجت اقتران شهنشاهانه مزده دخی تجدید وتأکیدی وبو
دودمان شامخ الارکانه اولان وفور اخلاص ومزید علاقه واختصاصه
بناءً بعض موادک ضمّ والحاقیله دخی تنویر وتشییدی خصوصی یاد وتذکار
وبو کیفیاتی ایلچیٔ مومی الیه دخی وکلای دولت علیّه مزه شفاهًا تقریر و
اشعار ایلدیکی محاط علم عالم آرای اسکندرانه مز اولمغله از قدیم دولت علیّهٔ

روزافزونمز ایله فرانچه دولتی بیننده مرصوص ومأموره اولان بنیان حبّ و
ولا وبتخصیص هنگام خلافت ظفرآثار وایّام سلطنت ابد قراریمزده دخی
خاصّةً مشارالیه جنابلرینك طرفندن ظهوره گلان خلوص ووداد پیرایه و
جویله قدیمی اولان مصافات وموالاتك فیما بعد دخی یوماً فیوماً مستحکم و
استوار اولمسی ملحوظاتنه بناً انجاح ملتمساتلری حیّز قبولده جلوه گر
اولوب دوستلق مراسمنك ثمره ونتیجه‌سی اولان تجارت امورینك ترویج و
تمشیّتی وامدشدکانك ترفیه وامنیّتلریچون تاریخ مرقومده بعض ضمیمه ایله
تجدید اولنان عهدنامهٔ قدیمه بتمامها طرف باهر الشرف شهنشاهانه‌مزدن دخی
مقرّر ومعتبر طوتیلدوغندن بشقه ازقدیم اداسی معتاد ومستدیم اولان
مصدریّه عفونه وتمشیّت امر تجارته ورفاهیّت احوال امدشدکانه
دائر نیجه حالات وکیفیات دخی دولت علیّه‌مز طرفندن بو دفعه
مأمور اولنلر ایله مذاکره وترتیبنه ومکالمه وتهذیبنه رخصت کامله
ومأموریّت شامله‌سی اولان ایلچی مومی الیه میانه‌لرنده بالدّفعات
بعد المذاکره انفع وانسب اولمق وجهیله تسویه وتعدیل وقرارداده

وتکمیل اولنوب جملهسی ینه وزیر اعظم و وکیل مطلقم مشار الیهك
وساطتلریله رکاب کامیاب خاقانیمزه عرض وتلخیص اولندقده مجدّد
حشمت نصاب مشار الیه جنابلرینك دوستلقده اولان ثبات وخلوص
ومشاهده اولنان صدق درون ولا منصوصلرینه احتراماً جدیداً عقد
اولنان موادك دخی اجرا وانفاذیچون خطّ عنایت نقط شاهانهمزه مبتنی
اذن همایون موهبتمقرون ملوکانهمز ارزانی قلنوب بو وجهله فرمان
همایونمز شرفصدور بولمغله تجدیداً اولنان عهدنامهٔ سابقه لفظاً بلفظ
بعینها تماماً رتبهٔ مقدّمهده بسط وتقریر وبر وجه مشروح جدیداً
تعدیل وتسویه قلنان موادّ لاحقه دخی درجهٔ مذیلهده ذکر وتحریر ایله
مجدداً اشبو عهدنامهٔ همایون عنایتمقرونمز شرفبخش املا وایلچیٔ
موما الیهك یدینه تسلیم واعطا اولنمغله فرمان همایون واجب الانقیادمز
١ بو وجهله موهبت آرای اصدار وایراد اولنور که فرانچهلودن قدس شریف
زیارتنه کلوب کیدنلره وقمامه نام کنیسهده اولان رهبانلره دخل و
٢ تعرّض اولنمیه وفرانچه پادشاهی اولنلر قدیمدن آستانهٔ سعادتمزه
ایله

ایله دوستلق اوزره اولوب دوستلغه خلل ویرر بر وضعلری
اولمامغله مرحوم ومغفورله سلطان سلیم خان طاب ثراه زماننده
ممنوع اولان متاعدن پنبه ورشته پنبه وسختیان ویریله دیو حکم
همایون ویرلمش ایمش حالا آستانه سعادتمزه اولان کمال اخلاص و
اختصاصلرینه بناء اجداد عظاممز نور الله مراقدهم زماننده ممنوعاتدن
آقچه لریله بالمومی وکون ویرلوب بر فرد مانع اولمیه دیو عهدنامه همایونمه
قید اولنمغین قدیمدن کماکان مقرر طوتیلوب و ولایتلرنده آدملری وتجاری ٣
کتوردکلری غروشدن ممالک محروسه مده اولدن رسم النمامغله حالا دخی
طلب اولنمیه وغروشلرین آقچه قطع ایدرز دیو خزینه دارلرو ضربخانه
امینلری دخل ایلمیه لر وفرانچه تجارندن بعضی حربی کمیلرینه کیروب ٤
کندو حاللرنده تجارت اوزره ایکن حربی کمیسنده بولندیکز دیو کندولرین اسیر
واثوابلرین کرفت ایلمک شرع شریفه مخالف اولمغین مادامکه کندو حاللرنده
تجارت اوزره اولوب قورصان کمیسنده فساد اوزره اولمیه لر اول بهانه
ایله اثوابلری کرفت وکندولری اسیر اولمیه وفرانچه لودن بری ملک کمیسنده ٥

الدريسز

اندره كبي

حربي ولايتده ذخيره تحميل ايدوب ينه حربي ولايتنه كيدر ايكن اهل
اسلام كميلري راست كلدكلرنده دشمنه ذخيره ايلترسز ديو كميسن كرفت و
كندولريني اسير ايتميه لر و ذميلرده بري ممالك اسلاميه دن ذخيره آلوب
كيدركن كرفت اولنه‌جق فرانچه لولرده كميت اولان اجيرلر اسير اولميه و
٧ فرانچه لولر اهل اسلام كميلرنده اختيارلريله ذخيره صاتون آلوب حربي
ولايتلرينه آلوب كتميوب كندو ولايتلرينه كيدركن اهل اسلام كميلري راست
كلدكلرنده اخذه صكره كمي يي كرفت و ايچنده اولانلري اسير ايلميه لر وانك
٨ كبي فرانچه لولر اسير بولنور ايسه اطلاق اولنوب اثوابي ويريله و مشاراليه
فرانچه پادشاهنك رضاسي اوزره تاجرلري ولايتلرنده كتوردكلري و آلوب
كتدكلري متاعده قديمده نه بهايه طوتوب كمرك آلنه كلديسه ينه اول
٩ منوال اوزره آلنوب زياده بهايه طوتلميه و بيع ايچون اخراج اولنان متاعدن ماعدا
آخر اسكله يه كتمك استدكلرنده متاعلرنده كمرك طلب ايلميه لر و آخر اسكله يه
١٠ ايلتمكه مانع اولميه لر و حادث اولان قصابيه ورفت و باج و
يساق قولي و اوچيوز آقچه دن زياده سلامتلك رسمي طلب اولنميه

جزاير

جزایر غرب قورصانلری لیمانینه وارد قلرنده رعایت اولنوب باروت و

قورشون ویلکن وسائر آلات ویریلوب لکن مزبورلر فرانچه تجارینه راست

کلدکلرنده اسیر وماللرین غارت ایدرلر ایمش مرحوم جد بزرکوار یمز طاب ثراه

زماننده بالدفعات تنبیه اولنوب متنبه اولیوب تعدی اوزره ایمشلر

بو خصوصه دخی رضای همایونم یوقدر اولمقوله فرانچه لو اسیر وار ایسه

اطلاق اولنوب ماللری بیقصور ویریله من بعد متنبه اولمیان قورصانلوك

شناعت ایدکن مشار الیه نامه ایله اعلام ایلدکده فنفی بکلربکی زماننده

اولور ایسه اول بکلربکی معزول اولوب غارت اولنان آلاتلری تضمین

ایتدوریله بو خصوص ایچون دفعاتله تنبیه اولنمشکن مقید اولمدقلری اجلدن

امر شریفیمه امتثال اتمزلر ایسه انلوردنی فرانچه ولایتینه وارد قلرنده فرانچه

پادشاهی طرفندن قلعه لرینه ولیمانلرینه قبول الیمیوب فسادلرین دفع ایچون

تقید ایلدکلرنده عقد اولنان عهده خلل ویرمزدیو اجدادمز زماننده

ویریلان حکم شریفك مضمونی کماکان مقرر اوله و بو بابده مومی الیهك

شکر و شکایتی مقبول همایونم اوله وجزایر و تونسه تابع اوستورغه

كورفزی نام محللرده اجداد عظامم طاب ثراهم زمانلرنده ،
فرانچه لو مرجان و بالق صید ایلملریچون حکملر ویرلمش اولدن جاری
اولان عادت اوزره اول محللرده کما کان بالق و مرجان صید ایلیه لر
وخارجده کمسنه یه دخل ایتدرلمیه و ایلچیلری خدمتلرنده اولان ١٣
ترجمانلری اولیکلدوکی اوزره خراجده و قصابیه ده و سائر
تکالیف عرفیه ده معاف اوله لر و فرانچه تجاری کمیلرینه تحمیل ١٤
ایلدکلری متاعده و بعض ذمیلر کندو کمیلریله حربی ولایتنه
الدوب کتوردکلری متاعده ایلچیلرینه و قونسلوسلرینه عائد آلوب
اولان رسملرین و بایلاج حقلرین بیقصور ویروب عناد و
مخالفت ایلمیه لر و فرانچه لولرک بربری اراسنده قان و یاخود ١٥
آخر شناعت واقع اولورایسه ایلچیلری و قونسلوسلری آیینلری
اوزره کوروب فصل ایدوب ضابطلرده برفرد دخل و تعرض ایلمیه لر
وتاجرلرینک احوالی ایچون نصب ایلدکلری قونسلوسلرده بعض کمسنه لر ١٦
دعوی ایتدکلرنده کندولرین حبس ایدوب اولرین مهرلیوب
تعدی ،

تعدی ایتمیه لر قونسلوسلریله دعواسی اولنلرک خصوصی آستانهٔ
سعادتمزده استماع اولنه ذکر اولنان موادک خلافنه مقدم ومؤخر امر
شریف ابراز اولنور ایسه استماع اولنمیوب عهدنامهٔ همایون موجبنجه عمل
اولنه ومیثاق الیهک سلسلهٔ نسلی ملت مسیحیه وملوک طوایف ۱۷
عیسویه میاننده مشهور اولان قراللر وبانلرده مقدم مقالید حکومت
مفوض ومسلم اولدیغندن ماعدا آبا واجداد عوالی نژادمزک زماننده
بو آنه گلنجه عتبهٔ علیه عدالت عنوانمزه دخی جمله قراللردن زیاده
خلوص بال ایله دوستلق ایدوب شمدیه دک مابیننده نقض عهد
وآماده ونکث میثاق ایماء واقع اولمیوب سدهٔ سعادتمزه کمال
اخلاص ایله اختصاصده ثابت قدم وراسخ دم اولیگلدوکی اجلدن
آستانهٔ سعادت آشیانه مزده مقیم اولان فرانچه ایلچیلری دیوان
بلند ایوانمزه گلدکلرنده وزرای عظام ومیرانِ ذوی الاحترامزه
وارد قلرنده اسپانیه وسائر قراللرک ایلچیلرینک اوزرلرینه تقدیم
اولیگلدوکی اوزره تقدم وتصدر ایلیه لر وهدایا ولباسلری و ۱۸

ومأکولات ومشروباتلری مهمی ایچون اقچه لریله کتوردکلری نسنه لردن
کمرك وباج طلب اولنمیه وبندرلرده اولان بایلوسلری دخی اسپانیه و
سائر قرالك بایلوسلرینه آستانۀ سعادتمده جاری اولدیغی اوزره
تقدم وتصدر ایلیه لر و فرانچه لولرك کندو مالاری و سائر اثوابلریله قلیونلری ١٩
وغیری کمیلری جمیع زمانده اسکله لره و لیمانلره و سائر ممالك محروسه مزده
اشلیانلر امین و آمان اوزره کلوب کیدوب انلك کبی دریاده فرتنه مضایقه
ویروب کمیلرینه معاونت لازم اولدقده اول محلده حاضر بولنان اکر خاصه
کمیلر خلقیدر واکر غیریدر معاونت و مظاهرت ایلیه لر و قالیونلرینك
سرداری ورؤساسنك مختاری قپودانلرینك قائممقامی رعایتنك اهتمامی
خصوصنده دقیقه فوت اولنمیوب واقچه لریله زاد وزوادهلری تدارکنده
سعی واهتمام ایلیه لر واکر شدت روزکار ایله دکز کمیلری قرهیه اتارسه
بکلر وقاضیلر وغیریلر معاونت ایدوب قورتیلان اثواب واموال کیرو
کندولرینه ویریلوب دخل اولنمیه وبالجمله اکر قورده واکر دریاده کندو ٢٠
حالنده یوریان فرانچه لولوب امین و آمان اوزره کلوب کیده تجار طایفه سی
واول

واول دیار تاجرلری وترجمانلری وسائر آدملری دریاده وقره ده
ممالک محروسه مه کلوب بیع وشرا وتجارت ایلیوب شولکی رسوم
عادیه وقونسلوسلق حقیدر عادت وقانون اوزره ویردکلرندن
صکره کلشده وکیدشده قپودانلرده ودریاده یوریان خاصه وکوکللو
۲۱ رئیسلرده وغیریده وعسکریده کمسنه مانع اولمیه وتجار طائفه سنك
رضالری یوغیکن بعض متاع جبرا اوزرلرینه براغیلوب تعدی اولنمیه
۲۲ وفرانچه لوده بری مدیون اولسه بورجلوده طلب اولنوب اکر کفیل
دکل ایسه اخر کمسنه طوتیلوب طلب اولنمیه واکر مرد اولسه اثواب
واموالنه کمسنه دخل ایتمیه کیمه وصیت ایدرایسه اکا ویریله اکر
وصیتسز مرد اولورسه قونسلوسلری معرفتیله اول یرلو یولداشنه
۲۳ ویریله بیت المالجیلر وقسامل دخل ایلمیه فرانچه تاجرلری وترجمانلری
وقونسلوسلری ممالک محروسه مده بیع وشرا وتجارت وکفالت
خصوصلرنده وسائر امور شرعیه ده قاضی یه واروب ثبت سجل
ایتدیروب ویا حجت آلدلر صکره نزاع اولورایسه حجت وسجله

نظر اولنوب موجبیله عمل اولنه ایکیسنده بری اولمیوب مجرد شاهد زور
اقامت ایدوب خلاف شرع شریف نسنه دعوی ایدرلرسه مادامکه
قاضیلرده حجتلری اولمیوب و یاخود سجلده مقید بولنمیه انک کبی
تزویر ایدرلمیوب خلاف شرع شریف اولان دعوالری استماع اولنمیه و
بعض کمسنه‌لر بزه شتم ایلدیکز دیو مجرد جلب و اخذ ایچون خلاف
شرع شریف رنجیده ایدرلر ایسه منع و دفع اولنه بونلرده بری دین
ایدنسه و یاخود بر وجهله متهم اولوب غیبت ایلسه انک ایچون
٢٤ کناهسز کفیل اولمیان آخر کمسنه رنجیده اولنوب طوتلمیه و فرانچه‌لوید
متعلق اسیر بولنور ایسه ایلچیلری و قونسولسلری تعیین ایلیوب
فرانچه‌لودر درلرسه انک کبیلر صاحبلری و یا وکیللریله سدهٔ سعادتمه
کوندریله قضیه سی کوریله فرانچه‌لوده ممالک محروسه مده تمکن ایدنلرده
٢٥ خراج طلب اولنمیه اسکندریه و طرابلس شام و جزایر و سایر یرلرک
اسکله‌لرنده نصب اولنمش قونسولسلرینک یرینه اول خدمت
٢٦ عهده سنده کلور برادملرین تعیین ایدوب کوندردکلرنده کمسنه
مانع /

مانع اولمیه و تکالیف عرفیه‌ده معاف اوله فرانچه تجاری ایله بر کمسنه‌نك ٢٦
نزاعی اولسه قاضی‌یه وارد قده فرانچه‌لونك ترجمانلری حاضر بولنمز ایسه
قاضی دعوالرین استماع ایتمیه اگر ترجمانلری مهمّ مصالحده ایسه گلنجه توقّف
اولنه امّا انلر دخی تعلّل ایدوب ترجمانمز حاضر دگلدر دیو عوق ایتمیوب
ترجمانلرین احضار ایلیه و اگر فرانچه‌لولر بری بری ایله نزاعلری اولسه ایلچیلری
18 و قونسلوسلری عادتلری نجه گوروب فصل ایده کمسنه مانع اولمیه و فرانچه ٢٧
گمیلری عادت و قانون اوزره استانبولده آرانوب گیتدکدنصکره قانون
قدیم اوزره بر دخی بوغاز حصارلرینده آرانوب اجازت ویریلور ایمش
حالا قانون قدیمه مخالف بر دخی گلیبولیده آرانور ایمش من بعد عادت
قدیمه موجبنجه بوغاز حصارلرنده آرانوب گیده و ممالك محروسه‌مده ٢٨
دریا یوزینه چقان گمیلر و قدرغه‌لر و دونمالر دریاده فرانچه گمیلرینه بولشدقده
بری بری ایله دوستلق ایدوب ضرر و زیان ایتمیوب مادامکه گندو رضالریله
هدیه ویرمیه‌لر جبراً آلات و اثوابلرین و امرد اوغلانلرین و غیر نسنه‌لرین
آلوب تعدّی ایتمیه‌لر وندگلویه ویریلان عهدنامه همایونده مسطور اولان ٢٩

خصوصلر فراغته لو حقلرنده دخی مقرر اولوب شرع قویم و عهدنامهٔ همایونمه
مغایر کمسنه مانع و مزاحم و متخاصم اولمیه مزبور قالیونلر و کمیلر ممالك ٣٠
محروسه مه کلدکلرنده حفظ و صیانت اولنوب آمن و سالم کیروکیدنلر و
اکر اثواب و اموال یغما اولنمش بولنور ایسه غارت اولنان اثواب و اموالك
وادملرینك ظهوره کلمسی بابنده سعی و اقدام اولنوب اهل فساد هر کیم
اولور ایسه اولسون کرکی کبی حقلرنده کلنه بکلربکیلر و سنجاق بکلری ٣١
و قپودانلر قوللرم و قاضیلر و امینلر و خاصه و کوکللو رئیسلر و عموماً ممالك
محروسه م اهالیسی اشبو عهدنامهٔ همایونمك مضمون معدلت مقرونی
ایله عمل ایلیوب قطعا خلافنه جواز کوسترلمیه شویله که فرمان قضا
جریانمه مخالفت و معاندت اوزره اولوب ساعی بالفساد اولان طائفهٔ
طاغیه ده اوله لر اولمقوله لره آمان و زمان ویرلمیوب حقلرنده کلنه که
سائرلرینه موجب عبرت واقع اوله و بالجمله مرحوم و مغفور له سلطان
سلیمان خان و اجداد عظامم انار الله تعالی براهینهم زمان شریفلرنده
عنایت اولنان عهدنامه لر موجبنجه عقد اولنان عهد و امانه مخالف اصلا

دخل

٣٢ دخل و تعرض ایتدرلمیه و بونده آقدم آستانهٔ سعادتمده مستقلّ ر
ایلچیلری اولمیان حربی طائفه فرانچه پادشاهی بیراغی آلتنده تجارت و
زیارت ایچون ممالک محروسه مه کلوب کتمکه اجداد عظامم طاب ثراهم
زمانلرنده اذن همایون ویریلوب فرانچه لولی ویریلان عهدنامه لرده دخی
مسطور ایکن بعده بعض علت سببی ایله طائفهٔ مزبوره ممالک محروسه مه
کلیت اوزره کلمکده منع و عهدنامه لرده اخراج اولنمشلر ایدی مقدما
مشار الیه فرانچه پادشاهی سدهٔ سعادتمابلرینه نامه کوندروب حربیلر
تجارتده منع اولندقلری تقدیرجه قدس شریف زیارتنه اولدن وارهکلدکلری
اوزره واروب کلوب رنجیده اولنمیه لر و بعد زمان طائفهٔ مزبوره یه تجارت
ایچون ممالک محروسه مه کلوب کتمکه رخصت ویریلور ایسه اولزماندن ر
کیرو فرانچه بیراغی آلتنده کلوب کیدوب تجارت ایده لر دیو التماس ایتمکین
مومی الیه فرانچه پادشاهنک آبا عن جد اجداد عظامم زماننده الی هذا
الآن عتبهٔ علیه مه اولان قدیمی دوستلغنه رعایة رجاسی مقبول
همایونلری اولوب فرمان عالیشانلری شویله صادر اولمشکه ملت نصارادن

مشار الیه فرانچه پادشاهی ایله دوستلق اوزره اولان حربلرده قدس شریف
زیارتنه عزیمت ایلیانلر اولدقده کله کلدکلری اوزره کیرو امن وامان ایله کندو
حاللرنده کلوب کیدوب زیارت ایتمك استدکلرنده کلشده وکیدشده رنجیده
ورمیده اولنمیه لر و بعد زمان طائفهٔ مزبوره ممالك محروسه مه تجارت
ایچون کلوب کتمکه اذن همایون ویرلمك اقتضا ایدر ایسه اول زمان اسلوب
سابق اوزره فرانچه پادشاهی بیراغی آلتنده کلوب کیدوب آخرك بیرغی آلتنده
کلوب کتمکه قطعا رضا کوسترلمیه دیو وجه مشروح اوزره قدیمدن اجداد
عظام زمانلرندن بو آنه دکین اللرنده اولان مفصل ومصرح عهدنامهٔ
همایونلری تجدید وفیما بعد ذکر اولنان موادی الحاق اولنمغه خط همایونله
صادر اولان فرمان عالیشان موجبنجه جمله دن بری فرانچه یه تابع اولان
پسقپوسلر وسائر فرنك مذهبنده اولان رهبان طائفه سی هرنه جنسدن
اولور ایسه اولسون ممالك پادشاهیده قدیمدن اولدقلری یرلرده کندو
حاللرنده اولوب آیینلرین اجرا ایلدکلرنده کمسنه مانع اولمیه وقدس شریف ٣٣
داخلنده وخارجنده وقمامه نام کنیساده قدیمدن اولیکلدوکی اوزره
تمکن

تمكن المياه فرنك راهبلرينك حالا ساكن اولوب اللرنده اولان

زيارتكاهلرينه كماكان فرنك راهبلرينك اللرنده اولوب كسنه دخل

ايلميه وتكاليف طلبيله رنجيده ايلميه لر ودعوالرى ظهور ايلدكده محلنده

فصل اولنماز ايسه آستانهٔ سعادته حواله اولنه وقدس شريفه وارده ٣٤

فرانسز وانلره تابع اولان هرنه جنسدن اولور ايسه وارمقده وكلمكده

كسنه دخل ايلميه غلطه ده اولان يزويت وقپوچين نام ايكى فرانچه ٣٥

رهبان طايفه لرى قديمدن اللرنده اولان ايكى كليسه لرينه اللرنده

وضبط وتصرفلرنده اولوب اول كليسالرك برى احراق اولنمغله اذن

كالاول — شرعله تعمير اولنوب ينه كالاول قپوچين اللرنده اولوب رنجيده اولنميه لر

كذلك ازميرده وصيداده واسكندريه ده وساير اسكله لرده اولان

فرانسز طائفه سنك كليسالرينه دخل ورنجيده اولنميه وبو بهانه

ايله آقچه لرى آلميه لر وغلطه ده اولان بيمارخانه لرنده كندو حاللرنده ٣٦

انجيل تلاوت ايلدكلرنده رنجيده اولنميه لر فرانچه تجارى ممالك محروسه يه ٣٨

كتوردكلرى وآلوب كوتوردكلرى امتعه دن قديمده بوآنه دكين يوزده

بش

بش ویروب لکن دولت علیه نك قدیمی دوستلرندن اولمغله یوزده
اوچ کمرك ویرمك اوزره مجدداً اللرنده اولان عهدنامهٔ همایونلرینه
الحاق اولنمق بابنده استدعای عنایت ایتمکین رجالری حیز قبولده
واقع اولوب وجه مشروح اوزره ویروب زیاده طلب اولنمیه و
کمرکلرین ادا ایلدکلرنده ممالك محروسه ده جاری اولان نقود خزینهٔ
عامره یه آلندیغی منوال اوزره آلنوب نقصان و زیاده طلبیله رنجیده
٣٨ اولنمیه لر و آستانهٔ سعادتده ایلچیلری و قونسلوسلری و کتخدالری
اولمیان پورتقال و چچیلیه و قاتلان و مسنه و انقونه و سائر حربی
طائفه سنده فرانچه پادشاهنك بیراغی آلتنده قدیمده کلدکلری اوزره
اختیارلریله کلنلر کندو حاللرنده اولوب صلح و صلاحه مغایر وضع
و حرکت صادر اولمدقجه سائر فرانسزلر کبی کمرکلرین ویروب کمسنه
٣٩ دخل ایلمیه مصدریه یی انکلتره تجاری ویردکلری اوزره انلردنی
استانبولده و غلطه ده اولان مصدریه جیلره ویروب زیاده طلبیله
رنجیده اولنمیه و امنا زیاده کمرك تحصیلی ایچون متاعلرین زیاده بهایه
طوترلر ایسه

طوتدرلر ایسه آقچه یرینه متاع آلوب مخالفت ایلمیه لر و برکرّه کمرکی ادا اولنمش
ایپك و چتك تکرار کمرکی طلب اولنمیه و کمرکلرین امنا آلدقلرندن اداتذکره لرین
ویروب آخر اسکله یه کوتورمکه مانع اولمیوب و تکرار بر اسکله ده دخی کمرك
طلبی ایله رنجیده اولنمیه و فرانچه قونسلوسلری و آنلره تابع اولان رهبان و ٤٠
تجّار طائفه سی و ترجمانلری کندو نفسلریچون معتاد معیّنه قدر اولرندن
شیره صقوب و طشره ده خمر کتوروب استعمال ایلدکلرندن رنجیده اولنمیه لر
و درت بیك آقچه دن زیاده اولان دعوالری دیوان همایوندن استماع اولنوب ٤١
غیری یرده استماع اولنمیه و فرانچه لولر اولدیغی محلّلردن قان واقع اولسه اول ٤٢
محلّلرده بولنان فرانچه لولر مادامکه اوزرینه برنسنه ثابت اولمدقچه جریمه
نامی ایله من بعد رنجیده و رمیده اولنمیه و ایلچیلری خدمتندن اولان ترجمانلر ٤٣
فرانچه لولره عنایت اولنان معافیت آنلرك حقنده دخی مقرّر اولوب دیو بالاده
اشارت اولندیغی اوزره جدّ امجدم مرحوم مشار الیه حضرتلرینك هنگام
خلافتلرنده تجدید اولنان اشبو عهدنامۀ قدیمه یی مقبول و معتبر و مرعی
و مقرّر طوتدیغمده غیری بو دفعه عقد و تنظیم و عهدنامۀ قدیمۀ مذکوریه

Renouv. et addit. 1740
Louis XV
Mahmoud

ضم و الحاق ایله تسویه و تتمیم قلنان مواد ملتمسهٔ آتیه دخی بو سیاق اوزره

٤٤ شرح و بیان اولنور که حشمتلو فرانچه پادشاهنك ایلچیلری و قونسلوسلرینك

تقدم و تصدرلری ایچون بونده اقدم عقد اولنان موادك مفهومنده ماعدا

طرف دولت دایم القرارمدن مشار الیهم جانبلرینه پادشاهلق القابی از

قدیم اطلاق اولنمغله ایلچیلری و قونسلوسلری دخی اشبو القابه مناسب اولان

٤٥ التفات ایله در دولت علیه مده ملتفت و معامله اولنه لر حشمتلو فرانچه

پادشاهنك ایلچیلری و قونسلوسلری دیلدكلری ترجمانلری استخدام و

استدكلری یساقچیلری اعمال ایدوب بو خصوصده كندولره مناسب

٤٦ اولمیانلری استخدام ایله دیو جبر اولنمیه لر اصل فرانچه لودن بولنان ترجمانلر

ایلچیلرك و قونسلوسلرك وكیللری اولمغله ترجمه لرینك صحت و حقیقتی اوزره

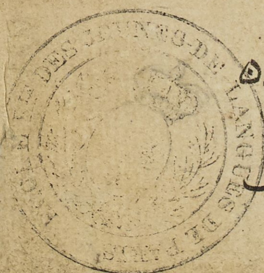
ایراد و وظیفه لرینی اجرا ایلدكلرنده مواخذه و حبس اولنمیه لر و بر خصوصده

تقصیرلری ظهور ایدر ایسه ایلچیلری و قونسلوسلری طرفلرنده تأدیب

٤٧ اولنوب آخر طرفده زجین اولنمیه لر دولت علیه ملك رعایاسنده اولوب

ایلچینك سراینده خدمت ایدنلرده یالكز اون بش نفر خدمه تكالیفده

معاف



٤٨ معاف اولوب رنجیده اولنمیه لر دولت علیه مك زیر حكمنده اولان كرك اهل اسلام
وكرك رعایادن هر كیم اولور ایسه فرانچه وی الاصل اولان فرانچه قونسلوسلرینی مادام ترجمانلری
بولنه بالنفس مرافعه یه جبر اتمیوب قونسلوسلرینك تعیین ایلدكلری ترجمانلر ایله حین
٤٩ اقتضاده مرافعه اوله لر فرانچه قونسلوسلری وفرمانی اولان وكیللری از قدیم معتاد اوزره ساكن
اوله كلدكلری یرلرده رسم اوزره بیراقلرینی دیكمكده ولات وحكام وسائر ضابطان
٥٠ طرفلرندن ممانعت اولنمیه قونسلوس قپولرینك امنیتی ایچون قونسلوسلرك التماس
ایلدكلری یساقچیلر تعیین اولنمسی جائز اوله وبو مقوله یساقچیلر اوطه باشیلری
وسائر ضابطلری طرفلرندن صیانت وحمایت اولنوب وبو خصوص ایچون
٥١ یساقچیلردن بردرلو ویركو وعبودیت طلب اولنمیه قونسلوس وترجمان و
سائر فرانچه لویه تابع اولنلر كندو استعماللری ایچون ساكن اولدقلری اولرینه
اوزوم كتوروب شیره صقدقلرنده وآخر طرفدن ذخیره لری اولمق اوزره
كندولره كلان خمرك نقل وادخالنده یكیچری اغاسی وبوستانجی باشی و
طوبجی باشی وویودكان وسائر ضابطان طرفلرنده بردرلو ویركو ورسم
طلب اولنمیوب بو خصوصده سلاطین ماضیه ده ویریلان والی الآن

٥٢ ویریله‌کلان اوامرك مفهوماتی اوزره عمل اولنه قونسلوسلرك و تجارك سائر
ملل نصارا قونسلوس و تجاری ایله بینلرنده نزاع واقع اولدقده طرفینك
رضا و طلبلریله دعوالری آستانهٔ سعادتمده مقیم ایلچیلرینه حواله اولنمغه
جواز ویریلوب و مادام مدعی و مدعی علیهك رضالری اولمیه بو مقوله
بینلرنده اولان دعوایی ولاة و حکام و قضاة و ضابطان و کمرك امناسی

٥٣ بزلر استماع ایدرز دیو جبر ایلمیه‌لر فرانچه تجارنده و فرانچه‌لویه تابع اولنلرده
برینك افلاسی ثابت و ظاهر اولدقده آنده حقلری اولانلره قلان ایاسنده
بورجی ادا اولنوب داینك النده ماداکه فرانچه ایلچیلری و قونسلوسلری
و ترجمانلری و سائر فرانچه‌لولرده برینك معمولٌ به تکفل سندی اولمیه
او بابده فرانچه ایلچیلری و قونسلوسلری و ترجمانلری و سائر فرانچه‌لولر

٥٤ تضمین اده علیله مؤاخذه اولنمیه‌لر قورساق شقیاسنك و سائر دولت
علیه‌مه خصومت اوزره اولنلرك طرفلرنده ممالك محروسه‌م سواحلنده
برینه ایصال خسارت کورینور ایسه او خصوصده مقدما ویریلان اوامرك
مفهوملری اوزره فرانچه قونسلوسلری و تجاری رنجیده و تعدی اولنمیه‌لر

وازباندید

وازباندید تعبیر اولنان اشقیاده طرفینک صیانت وامنیتی اومقوله اشقیانک
معلوم اولملرینه دخی توقف ایتمکله فی الجمله بلنملری ایچون فیما بعد غرب اوجقلرینک
وسائرلرک قورسان سفینه لری دولت علیه مک اسکله لرینه کلدکلرنده حکام و
ضابطان طرفلرنده یول کاغدلرینه دقت ایله نظر اولنوب بو خصوصده مقدما
ویریلان اوامر کما فی الاول مرعی طوتیله ولکن شول شرطله که دولت علیه مک
اسکله لرینه فرانچه بیراغیله کلان سفاین دخی صحیح فرانچه لو اولدقلری فرانچه
قونسلوسلرنده کذلک دقت ایله نظر وبیان اولنوب بر وجه محرر بعد التفتیش
کلان سفینه نک کیفیتی امنیت طرفین ایچون کرک ذکر اولنان حکام وضابطان
وکرک فرانچه قونسلوسلری بربرلرینه لسانا وبالاقتضا تحریرا اخبار ایلیه لر

٥٥ دولت علیه م ایله فرانچه دولتی ماتقدمده مصافات وموالات اوزره اولوب
وبتخصیص بو اثناده وقوع بولان مصالحه لرده حشمتلو فرانچه پادشاهنک
ودولتنک سعی بلیغی درکار اولمق حسبیله بعض مناسب اولان خصوصلرده
مساعده اولنمق تأکید موالاته دلالت وبونده بویله دخی ایفای مراسم
مصافاته باعث وبادی اوله جق حالت اولمغله ایمدی فرانچه اسکله لرنده

تحميل وصحيح فرانچه سفينه سى وبيراغيله وصحيح فرانچه تجارتى دفتريله
آستانهٔ سعادتمه كلوب وآستانهٔ سعادتمده كذلك صحيح فرانچه سفاينى ايله
فرانچه مملكتنه كيده اشياده رسم كمرك وسلامت آقچه سى مقدّما ويريلان
عهدنامهٔ همايون موجبنجه ادا اولندقده صكره بو مقوله اشيا فرانچه لو ايله
آخرك بيننده بيع وشرا اولندقده بر درلو بهانه ايله مصدريّه طلب اولنمامق
اوزره يالكز مصدريّه مادّه سى معاف ومعفو اولمشدر فرانچه تجارى واكا ٥٦
تابع اولنلر كندو مملكتلرنده تجارته متعلّق اشيا اولمق اوزره ممالك محروسه‌مه
كتوردكلرى وبونده اول يره آلوب كوتوردكلرى امتعه ايچون يوزده اوچ
رسم كمرك ويرملرينه مساعده اولنمغله مقدّما ويريلان عهدنامهٔ همايون
موجبنجه پنبه ورشتهٔ پنبه وسختيان وبال مومى وكون وايپك مقوله
سنده بشقه اوتده ده بو سفينه لرينه تحميل وممنوعاتده ماعدا آلوب باشقه
ولايتلرينه كوتورمك اوزره كمرك امناسنك تعريفه تعبير ايلدكلرى ممهور
دفترلرنده تصريح اولنان اشيا وامتعه نك دخى رسم كمركلرى عهدنامهٔ
همايون موجبنجه ادا اولندقده وضع وتشحين اولنمغه تعرض اولنميه
فرانچه

٥٧ فرانچه تجاری عهدنامهٔ همایونه موجبنجه یوزده اوچ گمرك كلورین كمرك امنلرینه ادا
ومعتاد اوزره ادا تذكره سن اخذ وارائت ایلدكلرنده معتبر اولوب تكرار رسم گمرك
طلب اولنیه وگمرك امنلرینك بعضیلری طمعلرنده ناشی صورتا یوزده اوچ و
معنی ازدیاد اخذدن خالی اولمدقلری وامتعه نك قیمتلرنده دخی تفاوت وقوعی
دركار اولدیغنه بناءً استانبول گمركنك تعریفه تعبیر اولنان دفترنده چوقه
اجناسنك وكذلك بعض اسكله لرده وحلبده اولان تعریفه لرده مذكور امتعه نك
گمركلری یوزده اوچی تجاوز ایلدیكی انها اولنمغله فیما بعد كتوردكلری چوقه نك
گمركی عهدنامهٔ همایونه موجبنجه یوزده اوچی تجاوز اتمامك اوزره قطع نزاع
ایچون تعریفه لر تصحیح اولنمق جایز اوله وكتوردكلری اشیالرینی دخی دولت
علیه م رعایاسنده وتجارنده دیلدكلرینه بیع وفروخت ایلمك مراد ایلدكلرنده

---

٥٨ بزآلورز دیو آخرلر تعرض ونزاع ایلمیه لر فرانچه تجارینك كرك فرانچه وكرك تونس
طرفلرنده كتوردكلری فس ازمیره داخل اولدقده ازمیر میوه گمركی امینی فسلرك
گمركنی بن الورم دیو هر بار نزاع ایدرایمش بو ماده برحسن قالبه افراغ اولنمق
لازم كلمكله فیما بعد فرانچه تجارینك كتوردكلری فس مادامكه ازمیرده

فروخت اولنمیه امین مذکور طرفندن کمرك مطالبه اولنمیه واکر ذکر اولنان فس
انده فروخت اولنور ایسه بر وجه معتاد رسم کمرکی امین مذکور طرفندن آلنه
واکر سالف الذکر فس آستانه یه کلور ایسه بیوك کمرك امیننه معتاد اوزره رسم کمرکی
ادا اولنه فرانچه تجاری ممنوعاتدن ماعدا تجارته متعلق اشیالری ایله ممالك ٥٩
محروسه مدن براً وبحراً وکذلك طونه ایله نهراً دوتلق اتنلسن مسقو واورس
وغیری مملکتلره کیدوب وذکر اولنان یرلردن ممالك محروسه مه کتوروب بیع و
شرا ایلدکلری اثناده سائر مستأمن طائفه سندن ویریله کلان کمرك ورسوم هرنه
ضدده
ایسه بونلرك طرفندن دخی ادا اولندقدن بو وجه مداخله اولنمیه اصحاب اغرا ٦٠
بی وجه
بعضیلری فرانچه تجارینه خلاف عهدنامه تعرّض مراد ایدوب واجرا ایدمدکلرنده
ناشی تجار مرقومه نك تجارتلرینه خلل ویرملیچون وقت وقت بلا صلاحیّت
سمسارلرینه تعدّی ایلدکلری انها اولنمغله فرانچه تجارینك مصالحی ایچون تجّار
بیننده واروب کلان سمسارلره بر درلو تعدّی اولنمیوب استعمال ایلدکلری سمسارلر
نه ملتدن اولور ایسه کمسنه جبراً ممانعت ومداخله ایلمیه ویهودی طائفه سندن
وسائرلردن بعضیلری سمسارلغه وارث اولمق ادّعاسندن اولدقلرندن فرانچه
تجاری

تجاری دیلدکلری کمسنه لری استخدام ایدوب وخدمتندن بولنم[illegible]ردیه یاخود مرد
اولد قلرندن یرلرینه کلانلرده خلاف معتاد کدك وحصّه طلب ایلمیه لر وخلافنه
حرکت ایدنلرك حقلرنده کلنه فرانچه سفاینده تجارته متعلق تحمیل اولناه ٦١
اشیاده فرانچه ایلچی لرینه وقونسلوسلرینه قونسلاته رسمی وبایلاج تعبیر اولناه
عوائد ادا اولنمیچون بونده اقدم عقد اولناه موادّده اکرچه تصریح اولنمشدر
لکن بو خصوصده دولت علیّه م تجارنده ورعایلرنده رسم مرقومك اداسنه تعلّل
ومعارضه اولندیغی انها اولنمغله دولت علیّه م تجّاری ورعایاسی طرفلرندن
فرانچه سفاینده تجارته متعلق تحمیل اولنوب کمرك آلنه کلاه اشیاده حین مقاوله ده
نول سفینه یه داخل اولمیانلرینك برموجب عهدنامه قونسولاته رسمی ادا اولنمدقچه
اشیای مرقومه کمرکده اخراج اولنمامق اوزره موکد امر وتنبیه اولنه ممالك
محروسه مده میوه مقوله سنك کثرتی اولمغله قورویمش انواعنك کثرتی سنه لرنده ٦٢
بر دفعه فرانچه دولتنده ایکی یا اوچ قطعه سفاین کلوب ذکر اولناه میوه ده
یعنی انجیر وقورواوزوم وفندیق واکا مانند میوه انواعنده هرنه ایسه
اشترا وکمرکلرین عهدنامهٔ همایونم موجبنجه ادا وبعده سفاین مذکوره یه

تحمیل ونقل اولنمالرینه ممانعت اولنمیه فرانچه سفاینی قبریس جزیرەسندن ودولت
علیه مه تابع اولان سائر اسکله لرده مسلمین آلدیغی اوزره توز اشترا وتحمیل ایلمك
مراد ایلدکلرنده حکام وولاة وقضاة وسائر ضابطاندن ممانعت اولنمیوب بونده
اقدم ویریلان وبو دفعه تجدید اولنان عهدنامهٔ همایونم موجبنجه محمی قلنه لر

٦٣ فرانچه تجاری واکا تابع اولنلر فرانچه ایلچیلرینك وقونسلوسلرینك اعلام کاغدلری
اوزره یدلرینه آلدقلری مرور نامه لر ایله یوریوب وامنیت وراحتلری ایچون
قاعدهٔ مملکت اوزره کسوه کیوب ممالك محروسه مده کار وکسب ایلدکلرنده
اومقوله کندو حاللریله کزنلر جزیه وسائر تکالیف ایله رنجیده اولنمیوب وعهد
نامهٔ همایون موجبنجه کمرکه متعلق اشیالری اولور ایسه بروجه متعاد کمرك رسمنی
دخی ویردکلرنده مرور وعبورلرینه ولاة وحکام وضابطان مانع اولمیه لر وبروجه
محرر یدلرینه ویریلان اعلام کاغدلرینك مفهومی اوزره اقتضا ایدن یول کاغدلری
کندولرینه ویریلوب وامنیتلری خصوصنده ممکن اولان اعانت ایله معاونت اولنه لر

٦٤ فرانچه تجارینك وبیرلری آلتندن اولنلرك ممالك محروسه مه کتوردکلری والوب
کوتوردکلری آلتون وکمش سکه دن رسم وکمرك آلنمیوب ویدلرندن اولان سکه لرینی

دولت

دولت علیه‌مك سكه‌سیله تبدیل ایلمكه جبر اولنمیه‌لر فرانچه‌لوده و بیراقلری ٦٥

آلتنده اولانلرده بری قاتل اولوب و یاخود بر غیری جرم ایدوب و شریعت شریفه

طرفندن دعوت اولنمق مراد اولندقده دولت علیه‌مك قضاة و ضابطانی

بو كونه اولان دعوایی بولندقلری محلده ایلچیلرینك و یاخود قونسلوسلرینك

و یا وكیللرینك مواجهه‌لرنده استماع ایدوب و شرع شریفه و یدلرینه و یریلان عهد

نامهٔ همایونمه مغایر اولمامق ایچون طرفینده دقت ایله تفتیش و تفحص اولنه

طرف میریدن و یاخود دولت علیه‌مه تابع تجار و سائره‌دن فرانسز اوزرینه ٦٦

تحریر اولنمش پولیچه تعبیر اولنان كاغدلر كلوب اوزرلرینه تحریر اولنمش فرانچه‌لو

و آنلره تابع اولان كمسنه‌لر قبول ایلمدكلری حالده بیوجه شرعی اولنه جبر اولنمیه‌لر

و ذكر اولنان پولیچه قبول اولنمدیغنی مشعر كاغد و یریلوب پولیچه كاغدینی و یرندن

آقچه‌سی طلب و تحصیلنه در علیه‌مدن اولان ایلچی و كذلك اول محلده بولنان قونسلوس

ممكنی مرتبه سعی ایلیه فرانچه‌لوده ممالك محروسه‌مده متمكن اولنلر اكر متأهل ٦٧

و اكر بكار در كیملر ایسه جزیه مطالبه‌سیله رنجیده اولنمیه‌لر فرانچه تاجرلرنده ٦٨

و اهل حرفت و ضابطلرنده و ملاحلرنده بری اسلامه كلوب كندو

متاعنده غیری یدندن فرانچه لویه تابع اولنلرك اشیاسی اولدیغی ثابت و
محقق اولور ایسه اوکونه اشیا اصحابنه ویرلمك اوزره بولندیغی محلّده اولان
ایلچیلرینه وقونسلوسلرینه وبولنمدقلری محلّده سندلریله وارن آدملرینه
٦٩ ردّ وتسلیم ایتدریله وفرانچه تجارندن بری برطرفه عزیمت ایلمك مراد ایدوب
دینی ایچون ایلچیلری ویا قونسلوسلری اکا کفیل اولدقده ادای دین ایله دیو
یولندن آلیقونلمیه وکندولردن دورت بیك آقچه دن زیاده اولان دعواسی
٧٠ معتاد اوزره وعهدنامهٔ همایون موجبنجه آستانهٔ سعادتمه حواله اولنه طرف
محاکمده ودولت علیّه‌م ضابطانی جانبلرندن واهل عرف طائفه سندن
فرانچه لو اولنلرك ساکن اولدقلری خانه یه بلا موجب جبرًا دخول اولنمیوب
خانه سنه دخوله حاجت مسّ ایدیکی حالت ایلچی وقونسلوس بولنان
یرلرده انلره اخبار وطرفلرندن تعیین اولنان آدملر ایله اولدیغی محلّه واریلوب
بوخصوصدن خلافنه حرکت ایدر بولنور ایسه بعد التّحقّق تأدیب اولنه لر
٧١ فرانچه تجاری ایله آخرك بیننده وقوع بولوب بر دفعه شرعله فصل و
حسم وحجّت اولنمش ماده لرینك ولاة وقضاة وسائر ضابطان طرفلرندن

تکرار

تکرار استماع و فصل اولنمسی خصوصی اراده و بالدفعات واقع اولوب بو تقدیرجه

اوکونه فصل اولنان دعواده امنیتلری اولمدیغندن ماعدا بر محلده فصل اولنان

دعوانک ینه اول محلده خلافنه حکم اولنور ایمش دیو انها اولنمغله بر وجه محرر فرانچه

تجاری ایله آخرک بیننده ظهور ایدوب بر دفعه شرعله فصل و حکم و حجت

اولنمش دعوی اول محلده کورلمیوب و تکرار رؤیت اولنمق استدعا اولنور ایسه فرانچه

ایلچیسنه اخبار اولنمقسزین و ایلچی موسی الیهک قونسلوسنده و مدعی علیهده

جوابی و کیفیت احوالک صحتی خبری کلمکسزین ادعا و مدعی علیهی احضار

ایچون امر شریف ویرلمیوب و مباشر و چاوش دخی کوندرلمیوب اوکونه خصوصی

استفهام و اعلام اولنمغله و غایت جلک وقت تعیین اولنمق جائز اوله و بو

کونه دعوانک تکرار استماعی مرماد اولنور ایسه در علیه ده رؤیت و قطع و

حسم اولنمسنه دقت اولنوب و بو بابده فرانچه لویه تابع اولانلرک بالنفس

کلملری و یاخود یرلرینه وکیل شرعی نصب ایلملری جائز اوله و دولت

علیه مه تابع اولنلر فرانچه لو ایله دعوی صددنده اولدقلرنده مدعیلرک

شرعی سندات و تمسکاتلری اولمدقچه دعوالری استماع اولنمیه ظهور ایدن

دعوی

دعوی ایچون خرج و صرف اولنان احضاریه و رسوم عادیه دعواسی مشروع
و ادعایه صلاحیتی معلوم اولان کمسنه لردن اخذ و استیفا اولندیغی حالده
دعوایه صلاحیتی اولمیان اشرار مقوله سی اویله بلا مصرف ادعا و افترادن خالی
اولمازلر دیو ایراد اولنمغله فیما بعد ذکر اولنان خرج و مصرف بلا صلاحیت
و بلا وجه شرعی دعوی ایدوب خلاف شرع حرکت و تعدی یه جسارت
ایدنلر طرفندن اخذ و استیفا اولنمغه رخصت ویرلمک جائز اولوب ولکن
فرانچه لو و آنلره تابع اولنلرک دولت علیه مه تابع کمسنه لرده و رعایالرنده
واقع اولان آله جقلری دعوی اولندقده حکم اولنوب حاصل اولان آقچه لرندن
خرج محکمه لری و کذلک مباشریه و احضاریه لری دخی عهدنامهٔ قدیمه
موجبنجه یوز غروشدن ایکیشر غروش آلنوب زیاده طلبیله رنجیده اولنمیه لر

---

۷۳ دولت علیه مک معتاد اوزره اسکله لرنه فرانچه سفاینی یناشدقلرنده
دوستلق معامله سی اولنوب یالکز کفاف نفس ایچون ماکولات و مشروباتلرینی
آقچه لریله آلوب بو مقوله اولان ماکولات و مطبخ ذخایرینک بیع و شراسنده
و تحمیل اولنمسنه ممانعت اولنمیوب و بو بابده رسم ویرکو دخی طلب اولنمیه

دولت

٧٤ دولت علیّه مك باالجمله اسکله و لیمان و سواحلنده فرانچه سفاینی قپودانلری
و رئیسلری اقتضا حسبی ایله سفینه لرینی یاتغلمق و قلفات و تعمیر ایتمك
لازم کلدکده قلفات و تعمیر ایچون صرف اولنه جق روغن و زفت و قطران
و قلفات لازمه سنی و عمله یی آقچه لری ایله آلدینه و طوتملرینه ضابطان
طرفلرندن ممانعت اولنمیه و ممالك محروسه مه کلان فرانچه سفاینندن
برینك ادواتنه آفت اصابت ایدر ایسه انجق او سفینه ایچون دیرك و سرن
و لنکر و خلاط و یلکن بزی و درك کرلسته سنی دخی آقچه لری ایله آلمغه رخصت
ویریلوب بو خصوصلر ایچون ویرکو طلب اولنمیه و فرانچه سفاینی وارد قلری اسکله لرده
ملتزم و متسلم و سائر ضابطان و جزیه دارلر طرفندن جزیه بهانه سیله آلیقونیلوب
یولجیلرینی تعیین اولنان محله کوتوردرلرکن درونلرنده جزیه کذار رعایه بولنور
ایسه آنلر دخی اداسی لازم کلان جزیه لرین شروطی اوزره محلنه ویروب بو وسیله

٧٥ ایله جانب میری یه غدر اولنمیه   دولت علیّه مك اهل اسلام و رعایاسی
ممالك محروسه م اسکله لرینك بر بسندن آخر اسکله یه نقل ایلمك ایچون
فرانچه سفاینته تجارته متعلق اشیا وضع ایلدکده ممانعت اولنمیه لکن

٧٦ دولت علیه یه تابع اولنلر بعضی فرانچه سفاینینی استیجار ایلدکلرنده وقت
وقت اثنای راهده ذکر اولنان سفینه یی ترک ایدوب قود وشرط اولنان
اجرتی ویرمکده تعلل ایتدکلری دخی انها اولنغله او مقوله استیجار اولنان سفاینی
بلا عذر شرعی اثنای راهده مستأجرلری ترک ایدرلر ایسه سفاینک قپودانلری
ایله اجارهٔ صحیحه ده باتمسک تسمیه اولنوب نول سفینه تعبیر اولنان اجرت
مسمانک بالتمام اداء اولنمسنی قضاة وسائر ضابطان طرفلرینه امر وتنبیه اولنه

٧٧ ولاة وحکام وقضاة وکمرک امناسی وویودکان ومتسلملر وضابطان واعیان ولایت
وایش ارلری وسائرلرده عهدنامهٔ همایونه مغایر حرکت اولنمیوب وطرفینده
خلاف عهدنامهٔ همایونده قولاً وفعلاً تعدی ایدر اولورلر ایسه فرانچه دولتلرک
قونسلوسلری وضابطلری عهدنامه موجبنجه حقلرنده کلدکلری کبی دولت
علیه یه تابع اولنلرده ظهور ایدن تعدیات دخی فرانچه ایلچیلری وقونسلوسلری
جانبندن عرض اولندقده حقیقتنه بعد تحصیل الاطلاع اقتضاسنه کوره او مقوله لرک
حقلرنده کلنمک اوزره امر وفرمان صدوری جائز اوله

٧٨ دولت علیه نک
سواحلنه فرانچه سفاینندن بری واروب قضارا قوپه دوشر ایسه اشیاسنی
تخلیص

تخلیص ایچون هر وجهله معاونت اولنه وقره یه دوشن سفینه تعمیر اولنمسی ممکن

اولدقده یاخود بر آخر سفینه یه تخلیص اولنان اشیانی تعیین اولنان محلّه کوتورمك

ایچون تحمیل ایلدکده مادامکه اول محلده بیع وشرا ایتمیه کمرك و بردرلو رسم طلب

اولنمیه قپودان پاشا و میری قالیونلر قپودانلری وچکدری بکلری و فرقته قپودانلری ٧٩

وسایر دولت علیّه مك سفاینی و باخصوص مصر اسکندریه سنه تجارت ایدن

سفاین فرانچه سفاینینی خلاف عهدنامهٔ همایون یوللرنده آلیقومیوب ودخل و

تعرّض ایتمیوب و بردرلو بهانه ایله جبرًا هدیّه طلب اولنمیه جغنده بشقه

فرانچه لونك کرك جنك وکرك تجار سفاینینه روی دریاده راست کلدکلرنده

بر معتاد قدیم طرفینده دوستلق معامله سی اظهار اولنه میری قالیونلر و ٨٩

چکدریلر و سائر سفاین سلطانیه یی فرانچه لونك تجار سفینه لری کوردکده

اوته دنبرو معتاد اولان اکراملرینی ایلمك نیتنده ایکن بحسب الاقتضا فلقه لرینی

عجالةً اندرمیوب وسفاین مرقومه یه درحال وارهمدقلری حسبیله تعدّی

اولنورلر ایمش مادامکه معتاد اوزره حرکته عزیمتلری متعیّن اوله کیج

کلدیکلرندن دیو تعدّی اولنمیه و فرانچه سفاینی لیماندن بیوجه آلیقونلمیوب وجبرًا

فلقه لرینی وکمیجیلرینی آلمیوب خصوصا اشیا ایله مملو اولان سفینه لری آلیقوندیغی
حالده عظیم ضرر ترتب ایتمکده ناشی من بعد بومقوله حرکته جواز ویرلمیه
وذکر اولنان میری سفاین ضابطانی فرانچه لو ساکن اولدقلری اسکله لره وارد قلرنده
لوندات ونفراتی مرقوملره ضرر وتعدی ایلممك ایچون اول محلده کفایت مقداری نفر
ضابطلر ایله اخراج و فرانچه لونك محافظه سی وتجارلرینك امنیتی ایچون قوللق
بکلمکه تعیین اولنوب وفرانچه لولر قره یه چقدقلرنده دخی قلاع واسکله وسائر
قره ضابطلری طرفلرنده خلاف شرع وقانون بردرلو تعدی اولنمیه لر وبو
خصوصلرده خلاف عهدنامهٔ همایون حرکت وقوع بولوب تشکی اولنور ایسه
اولمقوله تعدی ایدنلرك بعد التحقق محکم حقلرندن کلنه وفرانچه لو طرفلرنده
٨١ دخی دولتعلیه منافی ناملایم حرکته بردرلو رخصت کوسترلمیه میری طرفنده
بحسب الاقتضا فرانچه سفاینده بعضیلری استیجار اولنمسنه حاجت مس
ایلدکده بوخصوصده مأمور اولان حکام وسائر ضابطان ایلچی وقونسلوس بولنان
محللرده آنلره خبر ویروب آنلر دخی مناسب کوردکلری سفاینی تعیین وبولنمیان
محلده رضالریله استیجار ایدوب بوبهانه ایله بالجمله فرانچه سفاینی آلیقونمیوب

ویوکلو

ویوکلو اولان سفاینک یوکنی اخراج ایلمکه جبر و تعدی اولنمیه غرب اوجاقلرینک ١٣
قورسانلری خصوصنده عهدنامهٔ همایونده مذکور اولان موادّ مرعی و معتبر
طوتیلوب بالدّفعات مساعده اولنمشیکن مرقوم قورسانلر فرانچه لونک تجّار
سفاینده روی دریاده راست کلدکلرنده تعدّی ایلدکلرنده ماعدا اوغرادقلری
اسکله لرده بولنان فرانچه قونسلوسنه و تجارینه دشنام و تعدّی ایدرلر دیو
انها اولنمغله بونده صکره بو مقوله اوضاع ناهمواره لری واقع اولور ایسه
دولت علیّه مک ولاة و حکامی و سائر ضابطانی طرفلرنده فرانچه قونسلوسی
و تجاری حمایت و صیانت اولنوب و فرانچه ایلچیسنک و قونسلوسنک صحیح
فرانچه سفینه سیدر دیو شهادت ایلدکلری سفینه لری دولت علیّه مک قلاع
و اسکله لری آلتنه وارد قلرنده ذکر اولنان قورسانلر طرفلرنده اخذ و استرقاق
اولنمسی هر وجهله منع و دفع اولنوب و طوپ آلتنده سفینه آلنمیه و دولت
علیّه مک ولاة و حکامی اولدقلری یرلرده ذکر اولنان قورسانلرده فرانچه لویه
ایصال خسارت اولنور ایسه وقوع بولان ضرر و زیان کندولرده تضمین
اولنور دیو ترهیب ایچون مؤکّد امر و فرمان صدوری جائز اوله بونده اقدم ١٣

عقد وحالا تجدید اولنان موادده مذکور اولدیغی اوزره فرانچه لویه تابع اولان

راهبلرك قدس شریفده واقع ضبط وتصرفلرنده بولنان محللر مرور زمان ایله

خرابه مشرف اولمامق احتیاطی ایچون تعمیره محتاج اولدقده آستانهٔ سعادتمده

مقیم فرانچه ایلچسنك التماسیله مساغ شرع اوزره تعمیر اولنمسی بابنده اقتضا

ایلیان اوامرك صدوری جائز اولوب وفرمانی اولان خصوصه ولاة وقضاة

وحکام وسائر ضابطان طرفلرندن بردرلو ممانعت اولنمیه و ذکر اولنان محللر

ایچون ضابطاندن مخفی تعمیر اولنمش دیو سنه ده برقاج دفعه یوقلمه

اولنوب راهبلری تجریم اولنور ایمش بنا علیه اول طرفده بولنان ولاة وحکام و

قضاة وسائر ضابطان جانبلرندن قبر عیسی تعبیر ایلدکلری محلك کلیساسی

وسائر کلیسا و زیارتکاهلری سنه ده فقط بر دفعه یوقلمه اولنه وممالك

محروسه مده بولنوب فرانچه پادشاهنه تابع اولان پسقوپوسلری و راهبلری

کندو حالدرنده اولدقچه محمی قلنوب ویدلرنده اولان کلیسالر وسائر ساکن

اولدقلری محللرده معتادلری اوزره آیینلرینك اجراسنه ممانعت اولنمیه واهل

ذمت رعایا فرانچه لو ایله بیع وشرا ومصالح اخری ایچون بربرلرینه آمد شد

ایلدکلرنده

ایلدکلرندن ولمقوله آمدشد ایچون خلاف شرع شریف رنجیده و تعدّی اولنمیه لر

و بونده اقدم عقد اولنان موادّده غلطه ده اولان بیمارخانه لرنده کندو حاللرنده

انجیل تلاوت ایلدکلرندن رنجیده اولنمیه لر دیو تصریح اولنوب ولکن اجرا اولنمامغله

ذکر اولنان بیمارخانه بونده صکره وجه شرعی اوزره نه محلده اولور ایسه عهد

نامهٔ قدیمه موجبنجه کندو حاللرنده انجیل تلاوه ایلدکلرندن رمیده اولنمیه لر

---

٨٣ دولت علیّه مله فرانچه دولتی سائرلردن زیاده قدیمی دوستی اولوب وجه لایقی

اوزره کندوسنه معامله اولنمق ایچون سائر مستأمنلره اولان مساعدت و رعایت

---

٨٤ فرانچه پادشاهنك رعایاسی حقنده دخی مرعی و معتبر طوتیله فرانچه لونك كرك

ایلچی و قونسلوس و ترجمانلری و كرك آنلره تابع اولان تجّار و اهل كارلری و كرك فرانچه لو

سفاینی اعمال ایدن قپودان و ملّاحلری و كرك رهبان و پسقوپوسلری مادامکه

کندو حاللرنده یوریوب دوستلق مراسمنه و صداقت لوازمنه خلل کتوره جك

حرکتدن مجانبت اوزره اوله لر اشبو عتیق و جدید عقد اولنان موادّ فیما بعد

طوائف اربعهٔ مذکوره نك حقلرنده مرعی و معتبر طوتیلوب موادّ مرقومه نك

مفهوماتنه مغایر مقدّم و مؤخّر تواریخ ایله امر دخی ابراز اولنور ایسه عهد

٨٥ نامهٔ همایون موجبنجه بلا عمل محللری رفع وترقین اولنه دولت علیّهٔ موهبت

نمودم فرانچه لوایله مقدّما معقود اولان موادّ مسالمه‌نی حالا تجدید و بوندن

بویله دخی ایفای مراسم خلوص ایچون بعضی اقتضا ایلیان مناسب ماده لری ضمّ

وتأکید ایتمکله فیما بعد عهد نامهٔ همایونمزك شروط وقیودینه رعایت و

خلافنه حرکتدن مجانبت اولنمق اوزره دولت علیّه‌مزك معیّن اولان اسکله لرنده

وسائر اقتضا ایدن محللرنده واقع بالجمله حکّام وضابطانه تنبیهات اکیده‌یی

حاوی اوامر علیّه اصدار وارسال ومحاکمده سجلاته قید واثبات اولنمغه مساعدهٔ

علیّه ارزانی قلنه ایمدی دولت روز افزون خلافت دستگاه وسلطنت

موهبت نمونِ شوکت پناهمزه حشمت مآبِ مشار الیهِ فرانچه پادشاهی جنابلری

واعقابِ خصوصیّت انتسابلری طرفلرندن مادامکه اظهارِ مراسمِ صدق وولا و

ابرازِ لوازمِ عهد ووفا حالاتنه مداومت ومواظبت اولنه جانب همایون شهنشا

هانه مزدن دخی عهد ومیثاق وپیوند سوکند خسروانه مزایله تأیید روابط

وثاق ایدرمکه من بعد طرف کامل الشّرف پادشاهانه وکذلك اخلاف نصفت

اتّصاف ملوکانه مزدن ووزرای عالیمقام ومیر میران کرام وبالجمله شرف

عبودیتمز

عبودیتمزایله مستسعد ومشرف اولان خدام والا مقامهمزده سرمو خلافنه بردرلو

جواز ورخصت ویرلمیوب طرفینده دائما تاکید اساس موالات وتشیید بنیان بنیاد

خلوص مصافات ایچون اشبو عهد نامهٔ همایونده عنایت مشحونمزك مضمون

منیف اطاعت ردیفی موجبنجه عمل وحرکت اولنه

تحریرا فی الیوم الرابع من شهر ربیع الاول سنه ثلثه وخمسین ومایة والف

من هجرة من لیس له خلف

بمقام

دار السلطنه العلیه قسطنطینیه

المحمیه المحروسه م

93

مجموعهٔ انواعی
ضروب امثال

بو کتاب باری Oε105 او

مجموعهٔ انواعی
ضروب امثال

Litho: de C. Motte, R: des marais St Ger:in

A.

ضروب امثال

۱ دوست بیك ایسه آز در دشمن بر ایسه چوقدر

۲ ای ابدال ای درویش آقچه ایله بتر هر ایش

۳ ات اورر کروان کچر

۴ مفت سرکه بالدن طتلودر

۵ آزی بلمین چوغی هیچ بلمز

۶ کوپك کوپکی یمز

۷ سندن قوتلو ایله طوتشمه

۸ ایکی رایس بر کمی باتررلر

۹ روزکاره توکرن یوزینه توکرر

۱۰ دیشك اغردوغی یره دلی دوقنور

۱۱ شهری کورنه قولاغز نه لازم

۱۲ کوچك طاش باشی یارر

۱۳ اولمه اشکم یاز کلور یونجه بتر

ظن

١٤ ظن اتمدوكك یردن تلكی چقار

١٥ كوردك استدوكی نه در ایكی كوز

١٦ یورغانكا كوره ایاغكی اوزات

١٧ اصلاجق صویه بوغلمز

١٨ كلی استین دكنلرنده استمك كرك

١٩ كسمدوكك الی اوپ

٢٠ عقللو دشمن عقلسز دوستدن ایودر

٢١ كوچك بیوكه تابع اولملو

٢٢ سركی دوستكه دوستكده دشمنكه آچمه

٢٣ ایكی دلی یه بر اصلو قومشلر اوصلو

٢٤ سرچه دن قورقن داری اكمسون

٢٥ اسكی سپركه دامه آتارلر

٢٦ یاغموردن قاچن طولویه اوغرادی

٢٧ چوق اریه اتی چتلتر

٢٨ صقال باشنه قوربان اولسون

٢٩ تیز كیدن تیز یورلور

٣٠ عورتك اوكتى عورته كچر

٣١ یارامز آدم بازار بوزار ایو آدم بازار یاپار

٣٢ طوغرو سویلینی شهردن قوارلر

٣٣ یارامزه کندو بلاسنی یتر

٣٤ بنی صایانك قولی ایم صایمانك سلطانی ایم

٣٥ حیوان اولور سمری قالور انسان اولور آدی قالور

٣٦ دلنی ضبط ایدن باشنی قورتارر

٣٧ کندوندن دوشن اغلاماز

٣٨ عربه قرلنجه ایو یولی کوسترن چوقدر

٣٩ عیبسز دوست آراین دوستسز قالور

٤٠ انسان انسانك آینه سیدر

٤١ چوق یاشان چوق بلمز چوق کزن چوق بلور

٤٢ هر یوقشك اینیشی وار

٤٣ دکنده کل بتر کلده دکن

٤٤ قزم سکا دیرم کلنم ایشتسون

٤٥ تنبل قدرتم یوقدر دیور.

کدی بولنمدوغی یرده سچانلر باش قالدرر ٤٦

ایکی جانباز بر ایپده اوینماز ٤٧

بال بال دیمکله اغز طاتلو اولمز ٤٨

اغلامیان چوجغه ممه ویرمزلر ٤٩

یاشی آت پازارنده صوررلر ٥٠

بخشش آتک دیشنه باقلمز ٥١

دیه جککی فکر ایله اویله سویله ٥٢

قرغه بلبل یرینه صاتمه استرسن ٥٣

یمش اولمیان اغاجه طاش آتمزلر ٥٤

سکا اور دیدیلر ایسه اولدر دیمدیلر ٥٥

دنیا دکنور دشمن دکنمز ٥٦

خستیه دوشک می صوررسن ٥٧

کنج بکه خذمت اتمک وکیر آت تیمار اتمک نقدر کوچدر ٥٨

کل دکنسز اولمز و صفا جفاسز اولمز ٥٩

حق سوز آجی اولور ٦٠

دوست ایله یه ایچ آلیش ویریش اتمه ٦١

٦٢ گوزده اوزاق اولان گوگلدن دخی اوزاق

٦٣ آدم آدمی صلت بر کره الداتر

٦٤ دلدن کلن الدن کلسه هر فقرا پاشا اولور

٦٥ آرق طاوقدن سمیز تریت اولمز

٦٦ طمعکاردن شی دیلیین دکزده بر چقور آچار

٦٧ باشنی اوده طوتن آدم قلبه لقدن قلبغی غیب ایدر

٦٨ قاشنمغه طرنق استر

٦٩ مالمز یوغیسه عرضمز اولسون

٧٠ گوزمزی آچالم یوخسه آچارلر

٧١ سببسز باغرمق دلیلکدر

٧٢ احتیاطده سلامت اولور

٧٣ قورد قولاغنده طوتمق پك گوچدر

٧٤ عربه ایله طوشان طوتلور

٧٥ ایکی قارپوز بر قولتغه صغمز

٧٦ دکلمدوکندن چوق آدم هیچ بر شی بلمز ویکلش ایدر

٧٧ بر دفعه دوشن آدم بر دخی دوشمز

٧٨ تلکی آلداتلمز

٧٩ زنگینه مال ویرن دکزه صو کتورر

٨٠ هرشئی کندوسنه چکملو

٨١ بزم عمللریمز سوزلریمزه اویجق

٨٢ حلال مال ضایع اولمز ناحق مال تیز ضایع اولور شیطان آلور

٨٣ راحت استین آدم صاغر کور دلسز اولیجق

٨٤ امام اوصورنجه جماعت سچار

٨٥ کدی بوقنی اورترکبی سرینی صقلیور

٨٦ یا دولت باشه یا قوسغون لشه

٨٧ غیرلره حاضر ایتدوکی خندغه دوشدی

٨٨ سفره سیرمه یعنی چوق یمه

٨٩ قورد قارتالدن قورتلمز

٩٠ سنك پرمغك ایله سنی اولچ

٩١ استمدوکی پشکش قبول اولمز

٩٢ هپسنی برجیله مز بلملو ایز

٩٣ سن دائما بر سیاه حبشی کبی سن

٩٤ دوتن دن قورتلمق ایچون آتش ایچنه دوشمه

٩٥ زورسز برشی اولمز

٩٦ بو ایش چوق مومدن قوقار

٩٧ طتلو سوزی یورکنه اود

٩٨ دلی در اولکه زنکیندر ولکن فقرا کبی کچنور

٩٩ ایکی قبله یه طاپنك دین اولمز

١٠٠ الله دیین محروم قالمز

١٠١ جان جانك یولداشی در

١٠٢ هرنه ویررسك الك ایله اول کلورسنکله

١٠٣ دوشمشلرك النی طوت ربّی الكده سنی طوتر

١٠٤ نه اکرسن انی بیچرسن

١٠٥ الله دن باشه یازلمش کلجك

١٠٦ هرکند وعیبنی بلمز

١٠٧ مدارادن اوزاق اولان الله دن یقیندر

١٠٨ یارامزلر ایله یار اولمه ایولردن عبرت آل

١٠٩ زمان ایله وصمانیله مشمشلر ایرشرلر

١١٠ سوركه قوچيندن بال دامله سيله دخى چوق سنك طوتلور

١١١ فقرالره ويره اللهه ويرر

١١٢ زمانه صمان صاتار

١١٣ ايولك بلميين ادم آدم يرينه صايلمز

١١٤ صوچينى بر غير پسنك اوزرينه آتمق جوانك كوناهيدر

١١٥ قتلتلر اوكتلر

١١٦ آزيين چوق ير چوق ييين آز ير

١١٧ دلينك يوركى آغزنده در و عاقلك دلى يوركنده در

١١٨ هر اغلامه نك كولمه سى واردر

١١٩ برى ايو يوله كتوره واوكت ويرن اوك بيوك دوستمزدر

١٢٠ راحتله كچمك ايچون فنا طبيعتلرينى ضبط اتمه سنى اك كرچك يولدر

١٢١ سكا ضرر ايدنه ايولك ايله اويله هم او هم الله سنى سور

١٢٢ دل آدمى بيان ايدر

١٢٣ بر ايو شراب وبر دلبر عورت ايكى طتلو زهردر

١٢٤ ممكن سن اولان شيلرى آرامه وارزولمه

C.

١٢٥ فقیرلرك تسلّی اولمدر

١٢٦ نه اصل که یاشارسق اویله اولورز

١٢٧ چوق قوجقلیان از دوشرر

١٢٨ چوغه تألیفی اولان از بریسنه یتشور

١٢٩ دل قلیجده چوق اولدرر

١٣٠ اشسزلك کوچلرك باباسیدر

١٣١ عزیز علم یوموشاق دوشکده یاتمز

١٣٢ خصمك بورسایه کیتدی

١٣٣ یردمیر کوك بقر

١٣٤ زمانه اویمق کرك

١٣٥ ایولك ایله دکزه براق بالق بلمزسه خالق بلور

١٣٦ قول دیدیکی اولمز الله دیدیکی اولور

١٣٧ چون تیر قضا کماندن قدرده آتیلور سپر حذر ایله دفع اولنماز

١٣٨ اکری اوتور دوغرو سویله

١٣٩ نصیبك وار ایسه کلور یمنده نصیبك یوغسه دوشر دهنده

١٤٠ هرکون بیرام دکل مکر دلی یه

تمّ

١٤١ تهی دست قپویه وارسه افندی اویور دیرلر الکن بر
بخشش وار ایسه افندم کل بیوردیرلر

١٤٢ سود ایله کیره خوی جان ایله چقار

١٤٣ کل چنکل سز و محبت انکل سز اولماز

١٤٤ صبر ایلمك شاذ لغت آختاری در

١٤٥ اسکی پنبوق بز اولمز ویرامز دمیردن قلیج اولمز

١٤٦ آتلی اوق دونمز

١٤٧ بر چپلاق بیك جبه لو صویمز

١٤٨ بوکونکی یمورطه یارنکی طاوقدن یکدر

١٤٩ دشمن قرنجه ایسه فیل کبی ظن صان صو ظن

١٥٠ ایاق ایاق نردبانه چقرلر

١٥١ یرارات مهموزه احتیاج یوق

١٥٢ قورقق بازرکان فائده اتمز

١٥٣ کوملك قفتاندن یقین در

١٥٤ هر عسردن صکره بر یسر واردر

١٥٥ خذمت اتمکله اوکرنمین افندیلك دخی اتمز

١٥٦ قان ایلمه قانون ایله

١٥٧ مصلحتلرك خیرلیسی اورته سی

١٥٨ حقیقت اوزره اولان دوستلق اوغوره بغلو دکلدر

١٥٩ تکری دن قورقن آدمدن قورقمز

١٦٠ کیجه نك بیوك قارنی وار الله بلور یارن نه طوغرر

١٦١ طاغ طاغه اولاشمز انسان انسانه اولاشور

١٦٢ خطابندن عطاسندن

١٦٣ قضا کلدکده دیدۀ دانش کور اولور

١٦٤ قیمه اللك قپوسنه قیمه سونلر قپوکا

١٦٥ یمشنی یه اغاجك صورما

١٦٦ داملیه داملیه کول اولور

١٦٧ قابلی شاکرد اوستا اولور اوستاده

١٦٨ صاغ اوکوزه چوزك صپان نه ایله سوه

١٦٩ ایودن فناسی اولمز مکر فقیر اوله

١٧٠ الك اورن اوقجی در صکره اورن بوقجی در

١٧١ بیتی بلمز طوغریان بلور

عورت

١٧٢ عورت اوی یاپار عورت اوی یقار

١٧٣ اورته لق طاوقدن یاکلز یمورطه ایودر طاوقدن

١٧٤ فایده ضررک قرداشی در

١٧٥ بکنمزسن ویردیکمی آقچه کی کرو آل

١٧٦ اسکی یار اسکی حمام

١٧٧ آت اوغرلندقدنصکره می اخورک قپوسنی قپارسن

١٧٨ اولمش اشک بولدک نالی چقارمق استرسن نعلی

١٧٩ هرکیمک باغی واریورکنده داغی وار

١٨٠ کوز کچر عمر دوکنور دلی سونورکه بیرام کلور

١٨١ دولتلویه دوقن کچ فقراده صاقن کچ

١٨٢ بال طوتن پارمغی یالار

١٨٣ آت بننک قلیج قوشانک

١٨٤ یکلمیاه بر الله

١٨٥ زحمتسز بال یمز

١٨٦ آزاجق آقچه م غوغاسز باشم

١٨٧ چوق بلن چوق یکلور

١٨٨ بکره انانمه صویه طاینمه کج کونه انانمه عورت سوزینه
آلدانمه آتك یورکنه طاینمه

١٨٩ قز اناسنده کوز مینجه سفرای دوشره مز

١٩٠ ال ایچوه اغلیاه کوزسز قالور

١٩١ قره یه صابون دلی یه اوکت نه ایلسوه

١٩٢ ~~کنارینی~~ کنارین کور بزین ال اناسن کور قزین آل

١٩٣ بالق آولایانك کوتی صوده کرك

١٩٤ آته بقمه دونه بقمه ایچندکی جانه باق

١٩٥ کلمك ارادت کتمك اجازت

١٩٦ قونشمق اوقومقده ایودر

١٩٧ کیمك عربه سنده بولنورسك انك ترکی سنی چاغر چال

١٩٨ حرام حرامه کیدر

١٩٩ یوز ویردیلر علی یه کلدی سجدی حالی یه

٢٠٠ اوکسز اوغلان کوبکی کندو کسر

٢٠١ محب صادق ایودر کشینك اقرباسنده

٢٠٢ عاشق اولان کور در

کشینک حرمتی کندو النده در ٢٠٣

حرمت و محبت ایکی باشده اولور ٢٠٤

چوملك یوارلندی قپاغنی بولدی ٢٠٥

جاه ورمینجه جانن ایله کیرمز ٢٠٦

قوکشو طاوغی قوکشویه قاز کورنور ٢٠٧

جفای چکمین آدم صفانك قدرینی بلمز ٢٠٨

یلانجی کیمدر اشتدوکی سویلیندر ٢٠٩

دوسته بر یشیل یپراق ٢١٠

فلاه یرك صوونی بیوك ایمش سکانه ٢١١

کوکلی کمی سورسه کوزل اودر ٢١٢

قاچمق بنده طوتمق سنده ٢١٣

قول خطاسز اولمز خطا توبه سز اولمز ٢١٤

مؤنث ارده عورت ایودر ٢١٥

ترك دانشمند اولور آدم اولمز ٢١٦

حمامه کیره ترلر ٢١٧

چوق کولن چوق اغلر ٢٢٨

٢١٩ صناعت چوپ آلتنده در

٢٢٠ سری ویرمك اولور سری عیان ایلمك اولمز ٤٩٥

٢٢١ عجله ایله یوروین یولده قالور

٢٢٢ آدم آدمه کرك در

٢٢٣ یاره لو اشك یك چاغرر

٢٢٤ سرت سرکه کندی قابنه ضرر ایدر

٢٢٥ اشکنبی اول بغله صکره تکری یه اصمرله

٢٢٦ اول طعام صکره کلام

٢٢٧ سببسز کمسه یی دشمن ایدنمه

٢٢٨ دوسته چوق واران اکشی صورت کورر

٢٢٩ قراکولقده کوز قپادوغنه کیم بلور

٢٣٠ قوش توربه ایله آت طوتلمز

٢٣١ غریب قوشك یواسنی تکری یاپار

٢٣٢ بچاق یاره سی اوکلور دل یاره سی اوکلمز

٢٣٣ اوغری اول حرامی اول انصافی الدن قومه

٢٣٤ الچیه زوال یوق

٢٣٥ ایده بولور

٢٣٦ اولمش ارسلانك صقالن یولار

٢٣٧ كاملی كامل بلور

٢٣٨ دوسته باشه دشمنه آیاغه بقارلر

٢٣٩ یارامز قوكشونك یدی محله یه دك ضراری وار

٢٤٠ اشدلمش خبر اولمز جهانده

٢٤١ بیوك باشك بیوك اغریسی وار

٢٤٢ بیك تاسه بر بورج اودمز

٢٤٣ صكره كلن كیم ایسه قپویی اول قپار

٢٤٤ باش كیدنجه آیاق پایدار اولمز

٢٤٥ یورك آت یمین آرترر

٢٤٦ عربه یولنده چقمه

٢٤٧ صاغ اوكوزه چورك صمان ضرار اتمز

٢٤٨ اشكه سمری یوك دكل

٢٤٩ بیك ایشت بر سویله

٢٥٠ شریعتك كسدوكی پارمق اغرماز

٢٥١ هر كشی يه كندو خوی خوش كلور

٢٥٢ قورد تويك دكشدر خوی دكشدرمز

٢٥٣ دلنجينك يوزی قره توربه سی طولودر

٢٥٤ افنديك نظری آته تيماردر

٢٥٥ تكلفی جهنمه اولور

٢٥٦ خصمده صاقين قارنجه ايسه ده

٢٥٧ صوكك پشيمانلق فايده ايتمز

٢٥٨ بوكون بكا ايسه يارين سكادر

٢٥٩ هر سوز سويلمه كه يرك قولاغی وار

٢٦٠ كورننده كوردنمز چوق

٢٦١ طوتلمياه اوغری بكده طوغری

٢٦٢ عشقك وار ايسه طاغلره دوش

٢٦٣ آدم اولدركه اقرارنده دونمز

٢٦٤ آدم يكلمق ايله معرفتلو اولور

٢٦٥ قوزغونه كوزل كيمدر ديمشلر بنم ياورولرم ديمش

٢٦٦ طوكزده قل قوپارمق هنردر

٢٦٧ آت یرینه اشك بغلمه

٢٦٨ آت ایله طرنق آراسنه كیرمه

٢٦٩ آتالر صناعتی اوغلانه میراثدر

٢٧٠ آتالر سوزینی طوتمیانه یبانه آتالر ی

٢٧١ آتش دوشدوكی یری یاقار

٢٧٢ آلمكی یالكز بیین بوكن كندو قالدرر

٢٧٣ آجق آغزآج قالمز

٢٧٤ آج طاوق كندیسی آرپه انبارده كورر

٢٧٥ آچك قارنی طویار كوزی طویمز

٢٧٦ آخشام ایسه یات صباح ایسه كت

٢٧٧ آلتون قیمتن صراف بلور

٢٧٨ آلتونی صرافه جوهری قویمجیه صور

٢٧٩ توز اكمك بلمین اتدن كوتودر

٢٨٠ تیز بتن تیز بتر

٢٨١ عاریتی آت بنن تیز اینر

٢٨٢ طتلویه طتلو سویله

۲۸۳ طتلو دل يردن يلانى چقارر

۲۸٤ صبر سلامت ايومك ملاعنة

۲۸٥ كوجله كيدن كوپك اواولامز

۲۸٦ دشمن دشمنك حالندن بلمز

۲۸۷ قانى قانله يومازلر قانى صوايله يورلر

۲۸۸ دمير تاونده ياپيلور

۲۸۹ كدى جكرى كوروب يتشمزسه بوكون اوروج در ديور

۲۹۰ كركى كركمز ايكن بركون كرك اولور

۲۹۱ دريادهكى بالق صاتلمز

۲۹۲ اوجى اوده يوجى يولده كرك

۲۹۳ اوكه ايله قالقان زيان ايله اوتورر

۲۹٤ دكىيه طاشى اكدرمه

۲۹٥ نه سورم يارمى نه صوررم حالنى

۲۹٦ پاشمق بالجقسز اولمز

۲۹۷ صارغك اغاردوغنه بقمه صبونى ويرهسيه در

۲۹۸ ارتهيه قالان قضادن قورقمه

۲۹۸ زور اویونی بوزار

۲۹۹ سنده دولتلو اولاه ایله اورتاق اولمه

۳۰۰ قورد محله سنده آو اولماز

۳۰۱ یاتان ارسلانده گزن تلکی یکدر

۳۰۲ صو اویور دشمن اویوماز

۳۰۳ بنده کمیلر بوغلورسن صندالله نره یه کیدرسن

۳۰۴ عربه یاغلمینجه یورومز

۳۰۵ بالك بر بهاسیك بر

۳۰۶ قورقولو دوشك صوکی خیر اولور

۳۰۷ یوك باجده اغلماز

۳۰۸ عقل یاشده دکل باشده در

۳۰۹ یولجی‌یه یول کرك

۳۱۰ یورکده یورکه یول وار

۳۱۱ انده ایوسی یوقدر نه بلورم نه کوردم

۳۱۲ کمسه‌نك آهی کمسه‌یه قالماز

۳۱۳ دوه‌یه دکن کرك آنجه بوینی اوزادر

خام سوز صاحبینڭ در ٣١٤

اسکی صمانلری قارشدرمه ٣١٥

سکسننده ساز اوگرنن قیامتده چالار ٣١٦

قارنجه قدر بجه ٣١٧

اولولرڭ سوزی یره دوشمز دنیا طوره لو ٣١٨

واررق واررق بولنور اراق ٣١٩

توزلو حلوایه بگزر ٣٢٠

عاشق اکا دیرلر که قارده یوریوب ایزی بللتمك کرکدر ٣٢١

صوفی در صوغان یمز الّه کیرسه قبوغین ده قومز ٣٢٢

توکی ایو بلمن یورلمز ٣٢٣

طوق نه بلور اجك حالنده ٣٢٤

یازور یازر یا شهرده سفر ٣٢٥

چرا دیبینه ضیا ویرمز ٣٢٦

اولم قره دوه در که هر قپوده چوکر ٣٢٧

کردك آتی برچایرده ایاق بصدوغی زمان اوت بترمز ٣٢٨

هدیه بورجلو اولمه یا دوکنده استرلر یا بیرامده ٣٢٩

کور

٣٣٠ کور یاننه وار بجه سنده کوزکی قاپه

٣٣١ عاشقه بغداد اوزاق دکل

٣٣٢ قورد قوجه ینجه کوپکك مسخره سی اولور

٣٣٣ صقنن کوزه چوپ دوشر

٣٣٤ یقلنی یقلنی سور

٣٣٥ هر زیان بر فند

٣٣٦ تلکینك عاقبت كله جکی کورکچی نك دکانیدر

٣٣٧ ناکس ایله جومردك خرجی بردر

٣٣٨ جهانده یار اول بار اولمه

٣٣٩ کیمینه های های کیمینه وای وای

٣٤٠ اکری کمی طوغرو سفر

٣٤١ کچمه نامرد کوپریسندن قو یارسون صو سنی

٣٤٢ غافل باش دشمنه یراشور

٣٤٣ کوکل معصومدر کوردکنی اومار

٣٤٥ دوه دوه یرینه چوکر

٣٤٦ کوچك بیوردلی اوصلنور

35

٣٤٧ صولنه داول چالارسن

٣٤٨ كمسنه نك ناصيبنى كمسه يمز

٣٤٩ يازيجى كندينه كم يازماز

٣٥٠ دلك كمكى يوقدر اما كمكى قرار

٣٥١ ايكت ميداندن بلو اولور

٣٥٢ امام اوينه باقلاوا كتمش ايسه سكانه

٣٥٣ قربان خطايه قالقان اولور

٣٥٤ كور اولدركه دوشدوكى قيويه بردخى دوشر

٣٥٥ هر كمالك بر زوالى واردر

٣٥٦ هر اغاجك كولكه سى وار

٣٥٧ هر شيئك صوكى وار

تم



F

جلد ثانى

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1 Mille amis c'est peu, un ennemi c'est trop. ١

2 Le chien aboie, la caravane passe ٣

3 Le vinaigre qui ne coute rien est plus doux que le miel. ٤

4 Le chien ne mange pas le chien. ٦

5 Ne t'allie pas à un plus puissant que toi ٧

6 Deux capitaines font couler bas un vaisseau (l'union fait la force) ٨

7 Trop d'orge fait crever les chevaux ٢٧

8 L'homme tombe une fois, mais non une autre.

9 La parole fait connaître l'homme ٧٧

10 Chaque jour n'est point fête si ce n'est pour le fou. ١٤

11 Le jour passe, la vie s'écoule, et le fou se réjouit de l'approche du Beïram. ١٨

12 L'homme est indispensable à l'homme ٢٢٣

13 Manger d'abord, parler ensuite. ٢٢٦

14 On regarde la tête d'un ami, et le pied d'un ennemi. ٢٣٨

15 Aujourd'hui c'est à moi, demain ce sera à toi (tombeau turc). ٢٥٨

16 Qu'un voyageur soit sur la route, et un chasseur à la chasse. ٣٠٩

17 Il y a une route du cœur au cœur.

18 A chaque chose il y a sa fin ٣٥٩

[illegible]

oloummaq - pas de اولنمامق

ایتمامك

itmeq

faire

pass de

n'être

pas کرمامك vous

oloummaq

L

سویله دیرمیدی

سویلمك

کرمامك

سومك

سویلمك

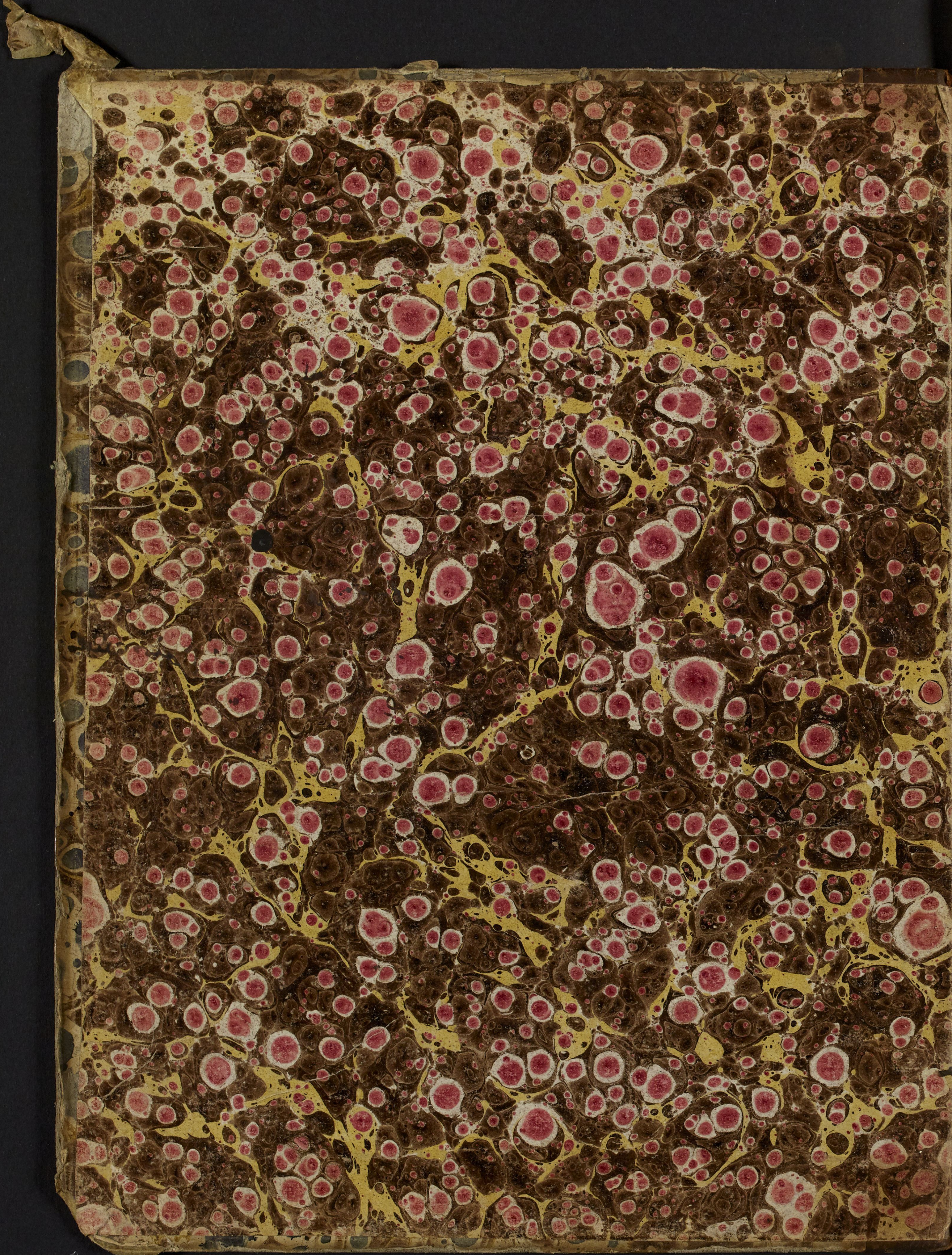
کیرمامك

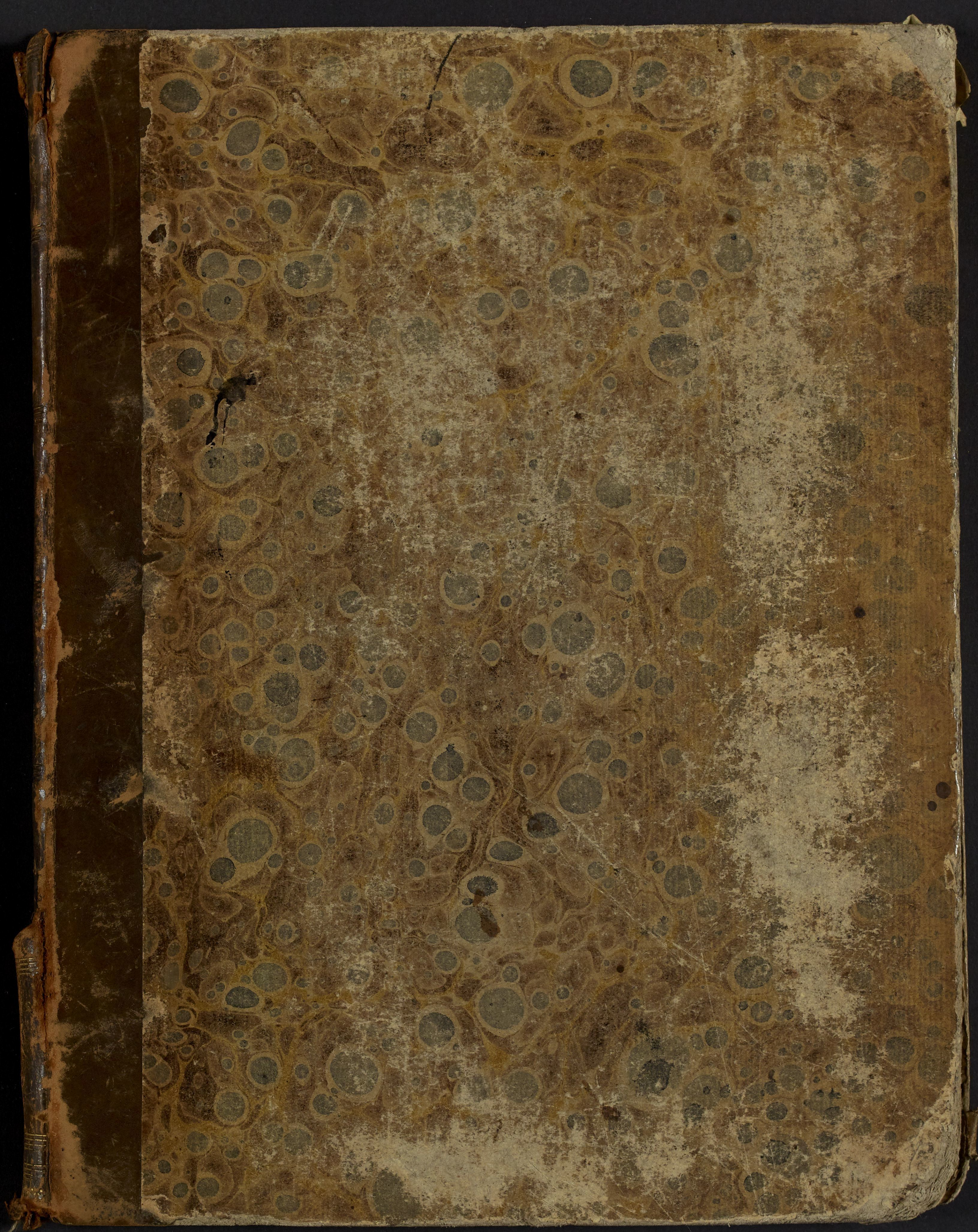
وارمق aller

کیتمك

ایتمك













1° Traité conclu entre ~~la~~
l'Empire ottoman et la
France.

Délégué français
Marquis de Villeneuve.
Date 1153.

2° Un recueil des proverbes
turcs.